

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	celo leto naprej:	pol leta naprej:	četrt leta naprej:	na mesec:
K 24—	K 24—	K 12—	K 6—	K 2—
12—	12—	6—	3—	1—
6—	6—	3—	1—	1—
2—	2—	1—	1—	1—

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izjava vsak dan zvečer izvešči nedelje in praznike.

Inserati veljajo: petostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravništvo naj se pošilja naročnine, reklamacije, inserati i. t. d. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 83.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej: K 25—	celo leto naprej: K 30—
pol leta: K 13—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta: K 6-50	celo leto naprej: K 35—
na mesec: K 2-30	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravništvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 33.

Svetovna vojna.

Uspešne operacije naše in nemške artiljerije v Karpatih. — Zavzeto važno rusko oporišče. — V Flandriji so Nemci osvojili 4 vasi, vjeli 1600 mož in uplenili 30 topov. — Nemško brodovje v angleških vodah.

TOPOVSKI BOJI PRI NAGY-POLANYJU IN KOZIOWI.

Dunaj, 23. aprila. (Kor. urad.) Uradno razglasajo dne 23. aprila opoldne:

Splošni položaj je neizpremenjen. Na karpatski fronti semtertja topovski boj, pri čemer je z uspehom učinkovala naša artiljerija v odseku Nagypolany, nemška artiljerija pa v Koziovi.

Pred pozicijami na gorskem prelazu Uzsok po končanem navalu razmeroma mir. Vsi vjetniki potrjujejo težke sovražnikove izgube.

Vzhodno od gorskega prelaza smo včeraj zavzeli močno sovražnikovo oporišče.

V južnovzhodni Galiciji in v Bukovini nobenih izprememb. Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, iml.

S POLJSKEGA BOJIŠČA.

Berolin, 23. aprila. (Kor. urad.) Wolffov biro javlja: Veliki glavni stan, dne 23. aprila.

Vzhodno bojišče:

Položaj na vzhodu je neizpremenjen.

Vrhovno armadno vodstvo.

Ruska uradna poročila.

Komunike ruskega generalnega štaba z dne 19. aprila zvečer pravi: Boj za posest nekaterih važnih

višin med Telepovcami in Zellö (južno od Rostok) je silno krvav.

V noči dne 14. aprila so zavzeli Rusi v dobro pripravljenem naskoku in po ljutem boju zadnje, se še v sovražnikovih rokah nahajajoče pozicije. Avstrijci, uvidevši važnost izgubljenih položajev, so jo skušali drugi dan v neprestanih, naravnost obupnih naskokih zopet zavzeti; toda Rusi so se vzdržali v svojih jarkih, seveda ne da bi mogli preiti k protinapadom.

Po kratkem odmoru so ponovili Avstrijci svoje napade s podvojeno silo, toda njihovi napadi so se razbili ob obrambnih utrdbah, ki so jih bili Rusi priredili.

Dne 16. aprila so pričele ruske čete znova z ofenzivo.

Uradno poročilo z dne 20. aprila dopoldne pravi:

Ponoči dne 18. aprila je napadel sovražnik naše čete na gričih, vzhodno od Telepovcev. S protinapadom smo prisilili sovražnika, da je naše pozicije zopet izpraznil.

V noči od 16. na 17. aprila smo vjeli, zavzeši neki grič, jugovzhodno od vasi Nagy Polany 1155 avstrijskih vojakov in 20 oficirjev ter smo ugrabili 6 strojnih pušk.

Dne 17. aprila smo zavrnili dva nova napada v smeri na Stry.

V ostalih sektorjih cele naše fronte ni nikake izpremembe.

Iz ruskega glavnega stana poročajo: V noči na 20. smo zadržali silen sovražnik sune na Gorlice. Dne 19. so izvršili sovražniki v Karpatih napade na naše pozicije pri Jablonki in severno od Pataka. Sovražnikova

ofenziva proti našim višinskim pozicijam pri Nagy Polanyju se je nadaljevala. Na drugih delih fronte mir.

»Russkij Invalid«, glasilo vojnega ministra, piše: Središče dogodkov so slej ko prej Karpati, kjer so dobili Avstrijci močno — tudi nemška — ojačenja. Naša ofenziva na fronti Teoelpev - Zellö - Nagy Polany se je ustavila, ker železniške proge, ki so na razpolago pod sedanjimi težavnimi razmerami ne zadostujejo za nadomeščanje potreb. Uspehi, o katerih poročajo Nemci in Avstrijci, so le delni uspehi, ki nimajo nobenega vpliva na celotni položaj, ki je za nas ugoden. Zaveznika pridno utrjuje svojo pozicije, da bi vzdržala našo ofenzivo, ki jo v kratkem pričakuje.

Bombardiranje Bialystoka.

Glasom uradnih ruskih poročil je bilo pri zadnjem bombardiranju Bialystoka nekaj civilnih oseb ubitih in več ranjenih. Škoda na materialu je majhna. V noči od 20. na 21. april je metal neki Zeppelin bombe na Cziechanow.

NAŠA IN NEMŠKA FRONTA PROTI RUSIJI.

Dunaj, 24. aprila. (Kor. urad.) Iz vojnega poročevalskega stana poročajo:

Ker se je sedaj tudi tretji silni sunek ruskih mas ustavil, pač ne bo neinteresanten mal pregled, kako je bilo tekom mnogih in dolgotrajnih bojev s pridobivanjem terena z obeh strani. To nam pokaže prav jasno fronta, ki jo imajo zavezniške čete danes zasedene, in katerim leže sovražne črte v splošnem na majhno razdaljo nasproti.

Ta fronta poteka, če ne vpoštevamo posameznih skupin, ki so jih Nemci v kritje pokrajine pri Memlu in Tilsitu potisnili na ruska tla, od Nemna v skoraj skoz in skoz sklopiljeni črti do romunske meje vzhodno od Črnovic. Na severu je precej daleč potisnena preko meje Vzhodne Prusije, deli potem zahodnje pokrajine Ruske Poljske, v splošnem potekajoč ob Buziri, Ravki in Nidi, na dva neenaka dela, katerih večji je v posesti zaveznikov, ter prehaja po-

tem južno od Visle na gališka tla. Tu tvorijo Dolenji Dunajec, Biala in črta, ki gre v okolici sedla Konjecne, odsek, ki deli Zahodnjo Galicijo, ki je v naših rokah, od Srednje in Vzhodne Galicije.

Fronta se obrne potem proti vzhodu in poteka v splošnem v Karpatih. Karpatov si ne smemo predstavljati kot strnjen gorski greben, marveč so to širok pas, poln številnih hrbtov in vrhov, ki nudi tostran in onstran ogrske meje mnogo ugodnih pozicij. Po dolgih bojih smo popolnoma zabranili Rusom, da bi predrli naše pozicije v pokrajini deprezije Dukle in morali so se zadovoljiti s prav neznatnim pomaknenjem svojih pozicij na ogrska tla do črte Zboro-Sztropko-Virava. Bolj proti vzhodu poteka fronta tik ogrske meje, da prestopi kmalu na gališka tla, da doseže severovzhodno Horodenke Dnjester in da obseže vso Bukovino razen mal trikot pri Novosielci, vzhodno od Črnovic.

Na zapadu se omejuje ruska pridobitev na one dele Vzhodne Galicije, ki smo jih po bitkah pri Lvovu sovražniku prepustili. Velika ruska druga ofenziva jim ni niti omogočila, da bi v cellem obsegu zagurali zapadno od Visle ležeče dele Ruske Poljske; dejstvo, da smo sovražnika pognali nazaj, je imelo marveč za posledico, da je moral nam prepustiti velik del te pokrajine. Edini uspeh, ki mu ga je prinesla ta ofenziva, je bil, da se je končno ustavil ob Dunajcu, dočim smo mu druga zavejevanja iz te faze vojne, ogrsko pokrajino do Homonne in po šest Bukovine, kmalu zopet iztrgali. Tretja velika ofenziva je prinesla Rusom vsega skupaj posest 5 do 10 km širokega pasa v pokrajini deprezije Dukle; ves trud, da bi se tudi zopet polastili prelaza Uzsok, je ostal brezuspešen.

BITKA V KARPATIH.

Zdi se, da so tudi pri Uzsoku prenehali za nekaj časa silni boji. Ruski naskoki, ki so jih izvršili v 10 do 15 vrstah, so bili krvavo odbiti. Jasno pa je, da to niso bili zadnji poskusi Rusov prebiti na tem mestu našo fronto. Vse kaže, da se Rusi pripravljajo na nove silne napade.

Iz Eperjesa poročajo poročevalci »Berl. Tagebl.«, da so se tudi tam pričeli vsled iniciative zavezniških čet živahnejše operacije. Na črti Kozsany - Radoma so naše čete uspešno prodirale. Na črti Felső - Csernye - Cseres je delovala pred vsem artiljerija. Ruski poskus iz Konieczne podaljšati svoje desno krilo se je ponesrečil. Rusi so se morali umakniti 6 km proti Hanczowi in Uskie-Ruskie. Rusko ofenzivo pri Dukli je smatrati za popolnoma zlomljeno.

Nemški armadni zbor v Beskidih.

Fran Molnar poroča »Az Estu«: V svoji zadnji brzovajki sem poročal, da branijo naše čete, ojačene z Nemci, fronto v Karpatih. Od Nemcev stoji nemška južna armada že delj časa vzhodno od Uzsoka, med tem ko je tekom tega meseca nova nemška skupina zasedla pozicije severno od Homone. Uradno imenujejo to skupino, armadni zbor v Beskidih ter stoji te čete pod poveljništvom konjeniškega generala von der Marwitz, onega generala, ki je svoj čas prodril tik pred Pariz in se je odlikoval tudi v bitki ob Mazurskih jezerih.

Šef nemškega generalnega štaba o bojih v Karpatih.

Poročevalec »Pester Lloyd« je imel razgovor s šefom generalnega štaba nemške južne armade generalmajorjem v. Stoltzmannom, ki je izjavil o bitki v Karpatih med drugim tudi to-le: Tu delujemo pod avstro-ogrskim vrhovnim poveljništvom. Premagati težkoče zimske vojne je eno največjih del vojne zgodovine. Posrečilo se je našim četam vzeti vrh Zvirin. Vjeli smo mnogo Rusov. Tudi ruskega poveljnika smo vjeli. Ta je sam izjavil, da ni nikdar mislil, da bi mogle naše čete zavzeti ta vrh. V resnici je to eno največjih del te vojne vseh vojen. Ruski frontalni napad je nemogoč. Ruske izgube so že prav velike. Prišlo je tako daleč, da se veselimo, če napadajo Rusi. Jaz pozdravljam vsako tako poročilo z besedami: »Hvala bogu, zopet napada!«

Sedanjí položaj je skoz in skoz ugoden. Povsod gre naprej. V karpatski bitki nismo storili niti enega

LISTEK.

Amerikanka.

Francoski spisal Pierre de Coulevain. (Dolge.)

Petnajstega septembra je bil Philippe-Henri-Annie d' Anguilhon krščen v grajski kapeli. Po obredu je izročila Annie gospodu Nambridu »pismo bébéja«: listino, s katero mu daruje zemljišče in potrdilo bankirja, da je pri njem založen denar za zgradbo sirotišnice.

— Moje sanje . . . moje sanje, je mrmral župnik ginjen do solz. Naj še poreče kdo, da ni sam Bog poslal sem malo dete, da mi preskrbi potrebna sredstva. Pravi čudež je.

Ko se je mlada grajska gospa vračala s svojim sinom skozi vas, so jo skoro navdušeno pozdravljali. Iz vseh hiš so prihajali, da jo pozdravijo, ko se pripelje mimo njih. Sladčice, ki jih je razdelila med otroke, so ji pridobile srce prej kakor njen knežji dar. Čutila je, da je led med njo in prebivalstvom Blonaya razbit. Izkazane simpatije so jo vso pretresle. Sramujoča se svojih solznih očij je skoro nevoljno dela svojemu soprogu:

— Jacques, zdi se mi, da me francosko podnebje strašno slabi. Se sentimentalna postanem.

— Ah, zares škoda bi bilo! je odvrnil marki porogljivo. Toda ne boj se, od časa do časa pojdemo v Ameriko, da si zopet opomoreš.

X.

Vojvodinja de Blanzac je sprejela povabilo d' Anguilhonovih za 1. oktober. Pozneje je sklenila, da ne pojde v Blonay, da poišče izgovor, s katerim se oprosti. Ravnala pa je tako le v namenu, da pomiri svojo vest, zakaj dobro se je ves čas zavedala, da ne izvrši ničesar od tega. In res, določenega dne je prispela na kolodvor v Moulins, kjer jo je seveda pričakoval marki. Krepko sta si stisnila roke in s tresočim glasom sta izmenjala običajne pozdrave. Bilo je vroče in lepo jutro, Jacques je torej mogel vpreči faeton. Ko se je vojvodinja vsedla poleg njega in so konji krenili proti Blonayju, se je Jacques obrnil proti vojvodinji.

— Končno ste torej vendar tu! je del veselja žarečim obrazom. Do sredi sem se bal, da prejmem vašo brzovajko z naznanilom, da morate odložiti svoj obisk.

— Kako to?

— Niti sam ne vem. Sicer pa kar priznajte, da vas je mikalo, uskočiti nam.

— Mikalo, ne . . . Res pa je, da sem večkrat mislila vrniti se v Blanzac, da nadzorujem popravila pri stari kapeli.

— Torej! gotov sem si bil, vedel sem!

— Čudno, je pripomnila Kristijana, katero je ta bistrovodnost zano osupnila in zmedla.

— Vsaj veste, da sem človek, ki sluti vnaprej. Misel, da ne pridete, da nočete priti, me je tako zelo mučila, da sem vas hotel iti poiskat v Petit-Port. Zdaj, ko ste tu, vam odpuščam mučne trenutke, ki sem jih preživel radi vas. Odkrito rečeno, zelo ozlovoljena bi bila, če bi ne bili prišli.

— Mnogo razumnejša bi morala biti kakor sem, da se odrečem veselju, posetiti Blonay, je odgovorila vojvodinja z naglasom polnim žalosti in grenkobe.

Hipoma pa je, kakor da hoče Jacquesu uiti, brez vsakega prehoda začela pripovedovati dnevne novice, govorila o dirkah v Deauvillu in čenčala. Ta pogovor pa se je tako malo vjemal z duševnim razpoloženjem mladih prijateljev, da sta ga kmalu opustila in molk je nastopil med njima. Kristijana je privzdignila svoj pajčolan; nepremično je zrla pred-se, čutila pa je, da jo Jacques občuduje, ta radost ji je zalila lica z rudečico in od ponosa so se ji širile nosnice. Čisti zrak, krasota neba in narave, brzi tek konjčev, ki ga je spremljal ritmični klopot kopit, navzočnost moža, katerega je ljubila, vse to je vojvodinjo zazibalo v neko nasladno zadovoljstvo, v neko opojnost. Šla bi tako na konec sveta, v smrt.

— Glejte Blonay, je hipoma izpregovoril marki.

Pri teh besedah se je mlada žena zdrla in ob pogledu na ameriškansko zastavo se ji je skrčilo srce.

— Divno! divno! je vzkliknila ter občudovaje motrila mogočno stavbo in krasne linije, jasno začrtane na obzorju. In človek meščanskega rodu se je drznil ta grad kupiti?

— Žalibog!

Ah, sedaj razumem vašo bolelost, ko so vam to bivališče prodali. Bolest! je vzkliknil Jacques. Srce se mi je trgalo in ta bolečina je zapustila v meni prave brazgotine. Ko sem Blonay zopet zagledal, sem nehoti razprostil roke, kakor otrok sem ga hotel objeti in poljubljati sem njegovo staro zidovje.

Razumem, razumem . . . je šepetala vojvodinja. Toda, konec dober, vse dobro. Slišala sem govoriti, da romanopisci gotove svoje junake posebno ljubijo in da jih puste kolikor najmanj mogoče trpeti, tudi jih ne ubijajo radi. Zdi se mi, da vam je Previdnost enako naklonjena. Ne samo, da vas ni pustila iti v smrt v Afriko, vrnila vam je vse in še več, kar so vam vzeli.

Res je in globoko sem ji zato hvaležen. Glejte, ničesar ginjlivejšega si ne morem misliti. kakor pogled na ameriškansko zastavo nad tem gradom, katerega zidovje izvira iz časov viteštva. Vselej se nad tem začudim, zakaj sodelovati so

morali v ta namen čudoviti zapletljaji. Premalo proučujemo zgodovino mrtvih stvari, pravtako čudovita je kakor ona živih bitij. Morda oznanja ta zastava novo fazo v razvoju človeštva. Zataknil sem jo ob strani naše zastave, da razveselim Annie; sicer sem bil pa to Ameriki resnično dolžan, je pripomnil marki s tistim ironičnim nasmehom, ki mu je igral okoli ust vselej, kadar je omenil svojega zakona.

Kristijana ni odgovorila. Nekaj minut pozneje je zapeljal faeton na veliko dvorišče v gradu in zapeljal pred glavni vhod, kjer so ju pričakovali markiza d' Anguilhon, Annie, grof in grofica de Froissy in še več drugih gostov.

Vojvodinjo so pozdravili z živahnimi klici.

— Dober dan, mala mama, je dela in objela mlado grajsko gospo.

— Zelo me veseli, da vas vidim, je dela Annie s tako odkritosrčnim naglasom, da je vojvodinjo kar osupnilo.

Po uvodnih pozdravih jo je markiza odvedla v sobe, ki so bile zanjo določene in katere je pripravila s posebno skrbnostjo.

Sedaj pa mi pokažite vašega edinca, je dela Kristijana in odložila svoj klobuk in plašč.

— Takoj?

— Takoj?

(Dolge prihodnjice.)

koraka nazaj, nismo spustili niti ene pridobitve. Ni se bati, da bi Rusi prebili fronto v Karpatih. Zdi se mi to nemogoče. Ruski frontalni napadi te fronte ne morejo predreti. Čim bolj bodo Rusi tu napadali, tem bolje za nas.

Vedno bolj ugoden položaj.

Poročevalec nekega budimpeštanskega lista poroča iz Karpatov: V komitatih Zemplin in Saros prihaja položaj za nas vedno bolj ugoden, dasiravno se zadnje dni niso vršili večji boji. Zdi se, da so poslali Rusi svoje čete s tega dela fronte v dolino Stryja in na Uzso.

BOJI V BUKOVINI.

Iz Bukarešte poročajo: Na cellem Rumunskem slede z največjo pozornostjo nadaljnemu razvoju bojev vzhodno od Črnovic. Izpčetka so se vršili boji z majhnim številom čet, ker pa so na avstrijski strani pošiljali vedno nove rezerve v boj, se je razvila velika bitka. Avstrijske čete so v svoji ofenzivi prebili rusko fronto na več točkah ter so prodrli tudi v Besarabijo. Tu so velik del skrajnega ruskega levega krila odtrgali od rumunske meje.

»Az Est« poroča: Naša utrjena bojna črta se prične na ruskem ozemlju pri besarabski vasi Ruhotin. Od tod gre fronta med Kalinkovci v Rusiji in Czernauko v Bukovini ter se dotika tu avstrijske meje. Ob meji gre nato fronta do Rakitne. Severno od Bojana je bojna fronta že nabukovinskih tleh, Rusi pa so tu zasedli le majhen del.

Prestolonaslednik v južnovzhodni Galiciji in v Bukovini.

Dunaj, 23. aprila. (Kor. urad.) Iz vojnotiskovnega stana poročajo: O pregledovanju v južnovzhodni Galiciji in v Bukovini se boreče armadne skupine generala kavalerije barona Pflanzera - Baltina, ki ga je Njegova c. in kr. visokost najpresviteljši gospod nadvojvoda Karel Franc Jožef izvršil na najvišje povelje v času od 19. do 21. aprila t. l., se poroča: 19. aprila je došel v okoliš armade. V Kolomei je sprejel najpresviteljši gospod nadvojvoda poročilo poveljnika armadne skupine. Po kratkem bivanju v Kolomei se je nadaljevala vožnja v Črnovice, kjer je nadvojvoda pozdravil deželni predsednik grof Meran. Pregledovanje se je pričelo z avtomobilsko vožnjo na fronto, kjer je Njegova c. in kr. visokost zelo pohvalil učinek naše izborne težke artiljerije. Ko se je nadvojvoda vrnil v Črnovice, je dal javno odjavo v poslopu deželnega predsedstva. Pri sprejemu zastopnikov duhovščine, deželnega odbora deželnega kulturnega sveta, občinskega zastopstva, verskih občin, policijskega ravnatelstva, trgovinske, zdravniške, notarske in inženirske zbornice, kakor tudi deputacij iz predmestij Črnovic in iz drugih občin je imel Nj. c. in kr. visokost priložnost, natančno se informirati o sedanjem položaju prebivalstva, kakor tudi o nameravani akciji oblasti. Nadalje je obiskal gospod nadvojvoda v vzhodnem ozemlju armadne skupine se nahajajoče čete, pri čemer si je natančno ogledal posamezne čete: 20. aprila je skoro izključno potoval po severni armadni fronti. Pri tem je Njegova c. in kr. visokost pozdravil tudi eno nemško kavalerijsko divizijo. Posamezni deli te divizije so defilirale pred njim. Ko se je bil popoldne vrnil v Kolomeo, je najpresviteljši gospod nadvojvoda sprejel zastopnike duhovništva, verskih občin, okrožnega sodišča in mestne občine. Tretji dan je inšpiciral zahodne dele armadne skupine. Ko si je Njegova c. in kr. visokost natančno ogledal več bataljonov, je šel k najsprednejšim pozicijam, kjer si je ogledal naše in sovražne črte. Popoldne dne 21. aprila je po daljši avtomobilski vožnji došel v Delatyn, ki je bil zadnja točka inšpekcijskega potovanja.

Njegova c. in kr. visokost je imel pri svojem tridnevnem bivanju pri tej armadni skupini opetovano priložnost, pripeti na prsa zaslužni častnikom in vojakom odlikovanja, ki jim jih je najmilostivejše podelilo Njegovo Veličanstvo. Nadvojvoda je pohvalil vse prestavljene mu častnike in je nagovoril tudi dekorirane vojake. Pri odjavi poveljnika armadne skupine je nadvojvoda izrekel svojo popolno zadovoljstvo glede izbornega zdravja, brezhibnega nastopa in izvrstnega duha čet, kakor tudi glede vzorne skrbi poveljnika armadne skupine.

Med Prutom in Dnjestrom.

»Magyar Ország« poroča iz Dornawatre: Med Dnjestrom in Prutom so se Rusi globoko zakopali. Bo-

ji se tam ne vrše razen nekaj prask patrulj in boja artiljerije. Vsekakor na ruski strani ni čutili volje za ofenzivo. Rusi so se deloma umaknili na levi breg Dnjestra in so opustili poskuse, prekoračiti Prut.

POLOŽAJ NA SEVERNEM POLJSKEM.

Berolinski »Lokalanzeiger« poroča: Na celi severopoljski fronti vlada v splošnem mir. Vsled slabih potov zadnje dni, ni bilo nobene izpremembe v operacijah in ni pričakovati v kratkem nobenih posebnih dogodkov, predno se poplavljeni pokrajine ne posuše. Boj se omejuje samo na slaboten artiljerijski dvoboj. Za to je jasno vreme prav ugodno. Sicer se vrše poleg bojev prednjih straž samo manjši boji. Sovražnik se ne upa napasti naših pozicij, katerih moč mu je znana.

Nemške pozicije so sila trdne, tako da se zde skoro nezavzetne, vsaj pa bi stalo zavzetje silne žrtve. Zdi se pa, da rusko armadno vodstvo v zadnjem času bolj štedi s človeškim materijalom. Zadnje velikanske izgube so imeli Rusi pri Krasnopolu. Kakovost tu stojičih ruskih čet ni najboljša. Vsak dan vjamejo naše čete cele skupine ubežnikov in vjetniki pripovedujejo, da pošiljajo Rusi moštvo po komaj petdesetnem vežbanju v fronto. Rusi so že prej prav slabo streljali, sedaj pa streljajo še slabše.

Nova ruska ofenziva, — a ne v Karpatih.

Specijalni poročevalec »A Napa« poroča iz Ungvara: V Karpatih dežuje že več dni. Reka Ung je na več krajih poplavila, tako da ob tej reki vojaške operacije niso mogoče. Glasom izpovedi ruskih častnikov, namerava veliki knez Nikolaj izriniti ta mir v Karpatih za novo energično ofenzivo proti vzhodni Prusiji in proti Turčiji.

VELIKONOČNI BOJI ZA KOBILLO.

Iz vojnotiskovnega stana poročajo: Velika borba v Karpatih je dosegla svoj višek v velikonočni bitki.

Mogočna ruska ofenziva v okoliš Ondave na zahodnem krilu, ki se je pričela okoli 20. marca, je po začetnih majhnih uspehih naletela na odpor, ki je bil nepremagljiv. Z velikimi žrtvami zvezani naskoki v gozdnatem gorovju med Lupkovskim in Uzsoškim prelazom, niso mogli drugega doseči, nego da se je naša pozicija, ki je bila kakor klin potisnjena proti Baligrodu, polagoma umaknila v enako vrsto z zahodnim krilom na višinah tik za ogrsko mejo pri Telepoczu, Zellő, Nagy Polany in Juhaszlak.

Ruski poskusi.

Zdaj je sklenilo rusko armadno vodstvo, prodrati iz okolič lupkovskega prelaza in Mező Laborcza na obeh straneh reke Laborcze. Pri tem je deloval razen že tam borečih se mas, tudi večji del oblegovane armade, ki je pred Przemyslom postala prosta, kot sveža rezerva. Če bi se posrečilo, prodrati v smeri proti Homoni, tedaj bi postala nevzdržljiva, tako stanovitno branjena pozicija zahodnega krila in čete, boreče se v gozdnatem gorovju, bi prišle v nevaren položaj. Napadalno smer so torej dobro izbrali in pričakovati je bilo zmagovite odločitve velike karpatske bitke.

Bojišče.

Bojišče, ki ga je bilo upoštevati pri nameri, predrati našo fronto, so bili dolina Laborcze in višine na obeh straneh te doline, južno od Mező Laborcza. Zahodno od te doline se nahaja paralelno z njo dolg greben. Iz njegovega vrhnega grebena se dvigajo posamezne kope. Vzhodno pa se vlečejo navzdol proti reki od glavnega grebena gorvoja različna slemena, ki jih drug od drugega ločijo pritoki Laborcze. Med temi vzbujajo posebno pozornost ono, ki se cepi od višine Brincova ter izpolnjuje, bogato razraščeno, prostor med Vilsavo in Viravo. Tik ob njegovem vzhodnem dvigu greben v Kobilu, 640 metrov visoko in se odcepi čez Javirsko - Hegyecsaba ob izlivu Vilsave v Laborczo ter čez višino 584 vzhodno Balunt - Puste in Uhlisko grebena južno - zahodno, drugi se dviga kot Trostyanski vrh južno-zahodno, končno tretji na Kudrovci južno - vzhodno. Ravno kar opisani prostor je moral v boju igrati vlogo. Na tem prostoru je bila zopet Kobilu, katere trajna posest je odločila o izidu boja.

Delni ruski uspehi. — Junaški odpor naših čet.

Naskok ruskih mas je dosegel po premenljivem boju v sredi fronte uspeh, vsled česar so se morali

2. aprila (Veliki petek) umakniti med Viravo in Laborczo se boreče čete do višine Izbugyabala. Le skrajno desno krilo pod polkovnikom Krebsom, se je trdno vzdržalo v svoji poziciji na grebenu na Kudrovci proti kopi 584. Ostanek desnega krila pod polkovnikom Kemmelom, se je še držal na zadnjem koncu zgornjega dela Trostyanskega vrha. Kobilu in Uhlisko sta bili v sovražnikovih rokah. V teh okoliščinah se je morala tudi zahodno od Laborcze se boreča skupina pri prvem svitu Velike sobote začeti umikati proti Oekroške.

Nemška pomoč. — Naše napredovanje pri splošnem napadu.

Že pa so bile okrepitve na področju; nemški beskidski kor, čegar najsprednejši oddelki so prišli dne 3. aprila k desnemu krilu, ki je ravno tako kakor centrum prešel k napadu. Podpirane od več baterij, ki so z višin, vzhodno od Virave pri Vilagu, streljale sovražniku v bok, so prodirale Kemmlrove čete v zvezi z nemškimi okrepitvami na grebenu Trostyanski ter zopet zavzele v naskoku bližnjo višino 584, važni dohod k višini Kobilu. Tudi centrum ni počival. Navzlic velikim izgubam, ki jih je povzročal artiljerijski in infanterijski ogenj, so naši prodirali. Podpolkovnik Baics je prišel s svojimi honvedi tik do višine Uhlisko, ki jo je v naskoku vzel, ko je oddelk, ki ga je polkovnik Kemmel kot pomoč odcepil, prijel z boka. 500 Rusov je ostalo v naših rokah. Komaj se je na grebenu utrdil, že je major Krimm pripeljal baterijo nadporočnika Kunzeja in Brandila ter s tem tako dobro podprl fronto, da so mogli najsprednejši deli srednje skupine zavzeti svoje pozicije na najsprednejših razrastkih Javirskega grebena.

Dne 4. aprila (Velika nedelja) je postal napad, ki se ga je udeležil tudi neki drug oddelk nemške okrepitve, vzhodno reke Laborcz, splošen. Desno krilo je dobro prodiralo po grebenu, ki vodi od 584 proti Kobilu. Uspešno so ga podpirali gorski topovi, ki so ostali tik ob infanteriji. Kar naenkrat se je pojavil na desni strani od vasi Virave sem krepak ruski napad. Toda Nemci, ki so bili prvi prizadeti, so hitro napravili fronto v obrambo. Da jih podpre, je prhitel polkovnik Krebs in baterija pri Vilagu je obenem streljala sovražniku v bok. Z velikimi izgubami so se morali Rusi kmalu zopet umakniti v globino, da so dobili kritja pri Viravi.

Centrum je tudi napredovalo. Polkovnik Klein je precej napredoval na Javirskem grebenu. Polkovnik Phleps je prodril od Uhliske toliko naprej, da je izpopolnil vrzel med onim in desnim krilom. Nadporočnik Keill je opazil ugodno priliko, da je mogel s svojimi havbicami z neke višine Javirskega grebena dobro podpirati prodiranje Nemcev, ki so se razvijali proti grebenu, ki se vleče od Javirske proti Alsoscebenju. Naše levo krilo, čete, ki so se umaknile zahodno od Laborcza, so tudi začele napadati. Artiljerija je prišla v dolino reke Laborcz in je izborno podpirala levi napad Nemcev, ki se ga je od naše strani udeležil polkovnik Hansmann s skupinami podpolkovnika Zdeneka in majorja Wächterja. Podpirani od oddelkov majorja Schöna, ki so prodirali na zahodnem bregu reke Laborcz, so zavzniki vdrl v pozicije pri Heyescsaba navzlic najostrejšemu sovražnemu artiljerijskemu ognju. Ostali deli leve krilne skupine so pa prodirali na grebenu zahodno reke Laborcz. Naleteli so na Ruse v dobro utrjeni poziciji južnovzhodno od Felsöcsében, kjer se en gorski greben odcepi proti zahodu. Na tem se nahaja kopa 468, ki jo je major Liebknecht navzlic najhujšemu bočnemu ognju v naskoku zavzel, ki je pa vsled naraščajočega protinapada ni mogel vzdržati.

Usoda Kobile odločena.

Dne 5. aprila (velikonočni ponedeljek) je bil na vzhodnem bojišču dosežen popolen uspeh. Nemške in avstro-ogrsko baterije so tekmovale med seboj, da omajejo močno sovražnikovo pozicijo med višino 584 in Kobilu. Vsled te predprave je mogla Kemmelova skupina ob 3. popoldne v naskoku zavzeti pozicijo. Tudi drugi dohod h Kobilu, Javirsko, je 40. pehotni polk v nepremagljivem napadu zavzel, vsled česar Nemci niso bili več izpostavljeni ognju, ki je bil namenjen v njihov bok in ki jim je dozdaj onemogočeval prodiranje na grebenu, ki se vleče proti Alsoscebenju. S tem so končno zavzeli del doline Vilsave. Med tem se je odločila tudi usoda Kobile. Sovražniki so, flankirani od Javirske in ob strani grebena višine 584, ostro preganjani od Nemcev in honvedov podpolkovnika Baicsa, podlegli 4. bosansko-hercegovskemu polku, 89. in 90. pehotnemu polku, ki jih je vodil major Kucovnika k naskoku. Končna

zmaga se je dosegla na najvažnejšem delu bitke. Zahodno od reke Laborcz na velikonočni ponedeljek ni prišlo do odločitve. Pač je prodirala skupina polkovnika Hausmanna proti višini pri Felsöcsébenju, vendar pa je zaslala vsled bočnega ognja topov in strelnih pušk s kope 468 v zelo nevaren položaj. Major Liebhart je storil s svojimi vse, kar je mogel, da v naskoku zavzame višino. Napadalec so prišli na 30 korakov do sovražnikovih pozicij, niso pa mogli prodrati skozi žične ovire. Vsekakor pa so odvrnili pozornost od skupine Hausmann, ki je hitro premagala kritično situacijo ter v naskoku vrdla v prvo sovražnikovo pozicijo na kopi Felsöcsébenju.

Dne 6. aprila so prišle nemške okrepitve tudi v ta del bojišča. V zvezi s temi svežimi četami se je posrečilo zavzeti višino 468. Polkovnik Hausmann je pregal sovražnika po velikih izgubah tudi z njegove druge pozicije na neko kopo pri Felsöcsébenju. Vendar pa so se Rusi na zelo močnem oporišču, ki se je nahajal za to pozicijo trdovratno upirali. Trije naskoki, ki so se izvršili z največjo hrabrostjo, so se zlomili. Tedaj pa smo pripeljali gorske topove, ki so zelo uspešno obstreljevali to oporišče. Pri jutranjem svitu 6. aprila se je naskok skupno z nekim nemškim oddelkom, ki je prišel na pomoč, ponovil. S tem naskokom so zavzniki končno zavzeli to zadnje sovražnikovo oporišče, za katerega se so tako ostro borili.

Velikopotezni ruski predor se je izjalovil. Ta lepi uspeh velikonočne bitke je bil vsekakor dosežen s težkimi izgubami. Samo od avstro-ogrsko armadne skupine, ki se je borila na obeh straneh reke Laborcz, je pasiralo v teh težkih dnevih 2300 ranjencev bolniško transportno postajo Keskocz. Tudi od Nemcev, ki so tako krepko posegli v boj, jih je prišlo 800 po tem potu v bolnice v zaledju. Končno priborena zmaga pa je bila za vsa karpatska bitka, kakor so pokazali poznejši dogodki, odločilnega pomena.

VHOD RUSKE ARMADE V PRZEMYSŁ.

Berolin, 23. aprila. Iz Rotterdama poroča »Deutsche Tageszeitung«: Stanley Washburn, vojni poročevalec londonskega lista »Times«, javlja svojem listu o vходу ruske armade v Przemysl te-le podrobnosti:

Prvi Rusi, ki so prispeli v trdnjavo, so se pripeljali v šestih avtomobilih brez vojaškega spremstva. Povprašali so za pot v avstro-ogrski glavni stan v trdnjavi, češ, da bodo tamkaj prevzeli posle. Tem ruskim vojaškim uradnikom so sledili manjši oddelki vojaštva kot straže. Potem je došel dolg transport živih, določenih za vjeto avstro-ogrsko posadko. V treh dneh so vjetnike že toliko nasitili, da so jih lahko jeli odpošiljati. Vsak dan so odpeljali v Lvov kakih 10.000 mož. Grof Šuvalov je prispel v Przemysl šele drugi dan po predaji trdnjave. Avstrijski poveljnik trdnjave general Kusmanek se je takoj na dan predaje v avtomobilu odpeljal v glavni stan generala Selivanova. Od tamkaj se je z večino svojih častnikov odpeljal v Kijev. Avstrijski general Hubert, najstarejši častnik przemyselske posadke, je začasnó še ostal v trdnjavi, da posreduje med mestnim prebivalstvom in Rusi.

General Pau in veliki knez Nikolajevič.

Frankfurter Zeitung« poroča iz dobro poučenega vira, da se je general Pau vrnil iz ruskega glavnega stana zelo razočaran. Sprejem pri velikem knezu Nikolaju Nikolajeviču ni bil posebno prijazen. Govoril je s francoskim generalom z nekakim poniževanjem ter mu očitil, da Francija in Anglija nista pričeli napada na Dardanele z zadostnimi močmi ter da izgleda napad, kakor kak manever, vzprijorjen le navidez. Ko se je general Pau vračal čez Bukarešto, ni prikrival svojega razočaranja. Nekatero politiko, ki so se izražali žaljivo o cesarju Viljemu, je general Pau viteško zavrnil.

V zasedeni Poljski.

»Wiedenski Kurier Polski« poroča: Generalni feldmaršal Hindenburg je dal v pokrajini, ki so zasedene od Nemcev policijskim oblastim pravico, izdati zavezne odredbe z grožnjo kazni do 5000 rubljev ali zapora do šest mesecev. Proti odmerjeni kazni so dopustni rekurzi. Odredbe policijskega šefa smejo obsegati: Javno varnost in red in gospodarske zadeve, n. pr. obdelovanje polja, mlavev žita, obratovanje tvornic itd. Kazenske globe se stekajo v blagajno nemške civilne uprave za kongresno Poljsko. —

»Deutsche Lodzer Zeitung« poroča, da je obvestil šolski odsek županskega urada voditelje šol v Lodzu, da se mora v šolah poučevati poljski jezik obligatno in sicer v najmanjši izmeri treh ur na teden. — V Lodzu se je vršila konferenca vseh odvetnikov, ki so stalno bivali v pokrajinih zasedenih od Nemcev. Tej konferenci so prisostvovali tudi strokovnjaki iz Poznanja. Sklenili so, da se predloži obema vladama predlog, da se ustanove občinska sodišča in da se določijo vojaške oblasti in civilne milice za izvršitelje. Ta proviziorna sodišča bodo obstojala iz občinskega predstojnika, njegovega namestnika, delegata vojaške oblasti in treh izvoljenih prebivalcev kraja. — V Kališu in Zgierzu so pričeli na uradno odredbo pospravljati pogorišča in porušene hiše. Škoda, ki jo je povzročila vojna na hišah v Kališu, znaša okrog dvajset milijonov kron.

VELIKI NEMŠKI USPEH V FLANDRIJI. — NEMCI SO VJELI 1600 FRANCOZOV IN ANGLEŽEV TER VPLENILI 30 TOPOV.

Berolin, 23. aprila. (Kor. urad.) Wolffov biro javlja: Veliki glavni stan, dne 23. aprila.

Zapadno bojišče:

V večerajšnjih večernih urah smo na svoji fronti Steenstraat vzhodno od Langenmarka udarili proti sovražnim pozicijam severno in severovzhodno od Yperna.

V naskoku so prodrle naše čete v širini 9 km do višin južno od Pilkema in vzhodno od tod. Istočasno so si v trdnjavni boju izsilile prehod preko Ypernskega kanala pri Steenstraatu in pri Het Sasu, kjer so se na zapadnem bregu utrdile. Zavzeli smo kraje Langenmark, Steenstraat, Het Sas in Pilkem.

Vjeli smo najmanj 1600 Francozov in Angležev ter vplenili 30 topov, med temi 4 težke angleške.

Med rekama Mas in Mozel je bila bojna aktivnost zopet živahnejša.

Artiljerijski boji so bili posebno srčiti pri Combresu, St. Mihielu, Apremontu in vzhodno od Flireyja.

Sovražna pehota je izvršila napade samo v gozdni okoliščini Aillyjem in Apremontom. Tu so Francozi na posameznih točkah vrdli v naše najsprednejše jarko, a smo jih deloma zopet prepodili iz njih. Boji mož proti možu se še vrše.

Naše predstraže so izpraznile vas Embermenie, zapadno od Avricourt, ki smo jo zavzeli, katero pa so včeraj Francozi vpepelili. Višine severno in južno od te vasi držimo.

Vrhovno armadno vodstvo.

Francoska poročila.

Maršal French poroča z bojišča dne 21. t. m.: Ker se je vreme zadnji čas zboljšalo, je mogoče živahnejše delovanje letalcev. V okoliščini Ypresa so letalci zadnje dni živahno rekonosirali ter je prišlo opetovano v zraku do bojev med našimi in sovražnimi letalci. Mi smo zbili dva letalca in Nemci so zbili nam tudi dva. Pri St. Eloiju je vrgel sovražnik več bomb v naše jarko. Prišlo je potem do silno ljutega boja moža proti možu. Pri La Basseju je sovražnik z minami razstrelil tri naše prednje črte. Pri Ypresu in Cominesu je prišlo do ljutih bojev za nekaj višinskih točk, ki so trajali dan in noč. Mi smo ostali v obrambnih pozicijah. Po kratkem premoru so se obnovili nemški napadi, pri čemer je prišlo tudi do bajonetnih bojev. Ker je posegla artiljerija vmes, je bilo mogoče napad ustaviti. Dne 18. t. m. je prišlo do novih večjih bojev, ni pa prišlo do kake pomembne odločitve.

Uradno poročilo od srede ob 3. popoldne pravi: Sovražnik strašno bombardira v bližini Reimsa, ob Oisi in Aisni. Ob Maasi in Mosli so izvršili Nemci oblasti v lesu pri Mortmaru dva silna napada na one pozicije, ki smo jih mi dan poprej zasedli. Napade smo odbili.

Ob pol 12. ponoči je bilo izdano še to-le uradno poročilo: Naši letalci so ob Voevri bombardirali glavni stan generala Strantza.

»Republicain« poroča iz Pariza: Minister Malvy je obiskal mesta severnih departementov, zlasti Armentières in Houplines, ki sta izpostavljeni rednemu bombardiranju. V obeh mestih manjka delavcem dela. Minister se je s prebivalci posvetoval glede vladne pomoči težko prizadetemu prebivalstvu.

Boji pri Ypresu.

»Times« priobčujejo poročila o bojih za višino 60 pri Ypresu. Silna eksplozija je napravila luknjo, kakršne od sedaj v tej vojni še ni bilo videti. Cel bataljon je zasedel to luknjo. Ko se je zmrčilo, so prišle nove čete, da ojačajo one v jarku.

Nemški topovi pa so pokrajino obstrlevali tako, da so imeli Angleži vsled toče krogel silne izgube. Ko se je zdnilo so izvršili Nemci besen napad. Dospeli so do jarkov Angležev, kjer je prišlo do strašnega bajonetnega boja.

Izgube kanadskih polkov.

»Times« poročajo iz Toronta: 309 Kanadcev navajajo kot padle in več, kakor dvakrat toliko kot ranjene. Pri enem polku je najbrže ostala le še 1/4 mož. Od častnikov, ki so jeseni zapustili Ottavo, stoji samo še 3 v fronti.

Kako trtijo Angleži municijo.

Preko Haaga poročajo, da je Lloyd George izjavil, da so Angleži porabili tekmo dvotedenskih bojev pri Neuve Chapelle ravno toliko municije, kakor v 2 3/4 letih burske vojne. Kljub temu pa je še dosti zaloga. V marcu so na Angleškem izdelali 17krat toliko municije, kakor septembra lanskega leta.

Nemški letalci nad Amiensom.

Iz Pariza poročajo: Nemški letalci so 21. t. m. zopet metali bombe na Amiens. Dopolodne je vrgel neki »golob« 5 bomb na mesto. Tudi popoldne je priplulo neko nemško letalo ter vrglo več bomb, ki so ubile 20 oseb. Škoda na materialu je zelo velika. Dasiiravno so francoske baterije streljale na letalce, jih niso zadale. Tudi francoski letalci, ki so se takoj dvignili, Nemcev niso mogli doseči. Nemška letala so se nepoškodovano oddaljila.

Francoski letalci nad Bodenskim jezerom.

Iz Romanshorna poročajo: Sovražni letalci so poskušali napasti zrakoplovno štabijo v Friedrichshafnu ob Bodenskem jezeru. Štirje letalci so skušali prileteti nad Friedrichshafen. Nemške čete so jih obstrlevali in jih prisilile, da so se obrnili. Letalci so vrgli na mesto Stockah štiri bombe, ki pa so napravile le malenkostno škodo v neki livarni. Obrambne priprave ob Bodenskem jezeru izbornu delujejo.

Sovražni letalci nad Kolmarom.

Brzojavka iz Karlsruhe poroča: V torek ob pol 1. opoldne sta letala dva sovražna letalca nad Kolmarom. Ko so jih obstrlevali iz doline Münster, sta odplula. Škode nista napravila nobene.

Letalec Garros.

Dejstvo, da so Nemci vjeli francoskega letalca Garrosa je francoske letalce silno užalostilo. Garros je vstopil začetkom vojne kot prostovoljec v francosko vojsko ter je bil kmalu zaradi hrabrosti povišan za leutnanta. Napravil si je enokrovno letalo, ki je letalo silno hitro ter vzel s seboj tudi strojno puško. Pri svojih poletih ni rabil nobenega spremljevalca.

Čelade za francosko vojsko.

Pariški »Journal« poroča, da bodo v kratkem opremili francoske čete s čeladami, namesto dosedanjih čepic, ker se je dognalo, da je bilo mnogo vojakov ubitih vsled strelav v glavo. Neka ameriška firma je ponudila, da bo dnevno izdelala 50.000 čelad. Čelade naj nekoliko zmanjšajo moč krogel.

Zasedeno francosko ozemlje.

Z Dunaja poročajo: Neka lokalna korespondenca javlja: Po poročilih mednarodne statistične komisije so ti - le okrajzi francoskega ozemlja na podlagi uradnih poročil od Nemcev zasedena: Departement Ardennes popolnoma, departement Nord 70%, Aisne 50%, Moise 30%, Meurthe in Pas de Calais 25%, Somme 16%, Marne 12%, Oise 10%, Vosges 2%, v celem deset departementov. Te zasedene pokrajine imajo ploskev 2,1 milijon hektarjev in tvorijo 3,7% cele Francije. Po ljudskem štetju leta 1911, so imeli ti deli 3,255.000 prebivalcev, to je 8,2% vsega prebivalstva Francije. Prodajna vrednost bi znašala 95 milijard, notranja vrednost pa je 143 milijard frankov.

ANGLEŠKI MINISTRSKI PREDSEDNIK ASQUITH O VOJNI.

London, 22. aprila. (Kor. urad.) Ministrski predsednik Asquith je imel v sredo v New - Castlu govor, v katerem je izjavil, da ne govori samo delavcem okrajev New-Castle in Tyne, marveč celi severnovzhodni Angliji, ker angleški uspeh v velikem boju nikjer bolj ne temelji na

napenjanju energije, patriotizmu, samozatajevanju, kakor tudi na sposobnosti prebivalstva, vršiti državi najlepše posle, nego tukaj. Asquith je pomnil, da Anglija ni hotela vojne in da je do zadnjega vse storila, da prepreči izbruh vojne ter omeji njen obseg.

K temu pripominja Wolffov urad: Ta trditve je posebno velika neresnica. Treba je le to omeniti, da je ravno Anglija zavrnila vse nemške predloge glede nevtralizacije ter s tem onemogočila vsa prizadevanja Nemčije, da se omeji vojna.

Asquith je rekel nadalje: Nemizelna častihlepnost in dobro premišljeni načrti Nemčije so odgovorni za vojno. Vojna je stavila ogromne zahteve na moše in vojni material. Ves narod na bojišču ali pri narodnem delu se udeležuje vojne. Asquith je izrekel svojo zadovoljnost o rezultatih nabiranja rekrutov in je zavračal trditve, da se škoduje armadi z nedostajanjem municije. Že meseca septembra se je vlada pričela temeljito baviti s tem vprašanjem in je imenovala komisijo pod predsedstvom Kitchenerja. Položaj je postal težak, ker je bilo treba produkcijo ogromno pomnožiti in ker je primanjkovalo izučenih delavcev kar se je še zvišalo vsled rekrutacije. 217.000 rudarjev je stopilo v armado, 70.000 neizvežanih delavcev pa v rudarsko industrijo. S tem se je torej absolutno zmanjšalo število delavnih moči ter zmanjšala tudi produkcija, dočim je potrebščina večja. Delavci in delodajalci morajo skupaj delovati. Munijske firme ne smejo delati nenormalnega dobička; delavska društva naj se za ta kritičen čas odpovejo svojim navadam in načelom. Delodajalci in delavci morajo, kakor se je to zgodilo v strojni industriji, s pomočjo komisij skupno delovati v dosegu tega cilja, da se pomnoži izdelovanje vojnih zalog.

»Nieuwe Rotterdamsche Courant« poroča: Predvčerajšnji uvodni članek lista »Times« je vzbudil splošno pozornost. Včeraj je list ostro kritiziral govor ministrskega predsednika Asquitha, ki ga je govoril v New Castlu. Asquithova zadržila njegove ljubezni za domovino in njegovo samozatajevanje, pravilist, bi imela na ljudstvo mnogo večji učinek, če bi ne skušal vedno zakrivati svojih lastnih napak. Da pa brani nezmisljivosti vlade se smatra za nekako opravičeno njegove stranke in ne kakor vspodbuja ljudstva v današnjih težkih časih.

»Prositi za mir — je greh.«

Berolin, 23. aprila. »Lokalanzeiger« poroča iz Rotterdama: V nekem nagovoru je izjavil angleški zunanji minister Grey: »Greh je, moliti za mir, dokler ne bo uničena barbarična prevzetnost Nemčije. Le tak mir je mogoč, ki bo koristil celumu človeštvu.«

Francoska vlada o miru.

»Daily Mail« poroča: Na vprašanje ameriškega polkovnika House, ali bi ne bilo mogoče pričeti pogajanja za mir, je odgovorila francoska vlada, da se ji to še ne zdi mogoče. Ako bi vojna končala že sedaj, bi bilo to le na prosep Nemčije ter bi prekrizalo načrte zaveznikov uničiti pruski militarizem.

Anglija ni bila pripravljena.

»National Tidende« piše: Na Angleškem vlada veliko razburjenje zaradi tega, ker se je izjavilo upanje, da bosta Rusija in Francija sami izvršili nalogo vojne na kopnem. Angleži uvidevajo, da je armada Kitchenerja popolnoma podlegla nemški organizaciji. Meseci so minuli, ne da bi se izpolnili upi Angležev po zopetnem zasedanju izgubljenih pokrajin s strani zaveznikov. Angleži pričinja jo razumevati, da Anglija za svetovno vojno ni bila zadostno pripravljena.

Omajano stališče angleške vlade.

»Times« pišejo v svojem uvodniku dne 21. aprila: Najpomembnejši preobrat situacije, da je zaupanje, v vlado izginilo. Nobenega upanja ni, da bi se to popravilo, če vlada ne najde zopet kontakta z deželo. Noben trenutak v zgodovini Anglije ni izzval bolj enodušne kritike.

Grozeča generalna stavka na Angleškem.

Iz Rotterdama: Glasom poročila lista »Times«, so rudarji na pripravljalnem zborovanju predlagali, da naj vsi rudarji, to je kak milijon delavcev, odpovedo službo s potekom tega meseca. Glavni zbor bo o tem sklepal. »Times« pa ne verjamejo, da bi v sedanjem trenutku izbruhnila splošna stavka.

»Courant« poroča iz Londona: Delegati rudokopov so sklenili soglasno, da brezpogojno odklonijo zahtevo rudarjev o 20% zvišanju plač in da sprejmejo intervencijo vlade samo glede priznanega zvišanja plač delavcem za 10%. — 965.000 delavcev, ki so včlanjeni v angleški zvezi rudarjev, je nato odpovedalo službo za 31. maj.

KRIZARJENJE NEMŠKEGA BRODOVJA.

Berolin, 23. aprila. (Kor. urad.) Wolffov biro javlja: Nemško visokomorsko brodogradje je v zadnjem času opetovano krizarilo v Severnem morju in je pri tem prodrla celo do angleških voda. Na nobenem krizarjenju ni našlo angleškega brodogradja.

Namestjujoči načelnik admiralskega štaba pl. Behnke.

Zaplenjeni angleški parnik.

»Lokalanzeiger« poroča iz Rotterdama: Angleški parnik »Clara Nicom 108« so prijeli in pripeljali v Kuxhaven.

Ustavljen norveški parnik.

Iz Londona poročajo: Lloyd poroča, da so Nemci v Severnem morju ustavili norveški parnik »Brillante«, ki je bil na potu iz Sarpshorga v London.

Protest proti zaplenbi nemškega parnika »Paklat«.

Iz Londona poroča Reuterjev urad: Amerikanski poslanik v Londonu je vročil državnemu tajniku Sir Edwardu Greyu protest nemške vlade zaradi ustavitve nemškega parnika »Paklat«, kar se je zgodilo ob začetku vojne v kitajskih vodah. Na parniku je bila večja množina beguncev. Nemčija smatra to ustavitev za kršenje mednarodnega prava. Državni tajnik Sir Edward Grey je podal obširen odgovor, v katerem je izjavil, da pomorsko sodišče v Hongkongu še ni izdalo nobene sodbe. Angleška vlada je mnenja, da je k tej zaplenbi upravičena, ker se odstavek 4., na katerega se sklicuje Nemčija, da se ladje, ki služijo humanitarnim ciljem, ne smejo zapleniti, ne more pri tej zaplenitvi uporabljati.

NAPAD NA DARDANELE.

Operacije proti Dardanelam. Iz Londona javljajo »M. N. Nachrichten« z dne 21. aprila:

»Times« poročajo iz Sofije, da je zavezniško brodogradje po vesteh iz Dedeagača v nedeljo zvečer zelo z vso silo obstrlevali kraje v okolici Dedeagača in v zalivu Saros. Poslopja v Dedeagaču so se tresla, kakor pri kakšnem potresu.

Poročili iz Kaira je ekspedicijska armada iz Aleksandrije in Port Saída že odšla proti Dardanelam in Mali Aziji. Ekspedicijsko armado tvorijo Angleži in Avstralci. V Kairu in ob Sueškem kanalu so ostale močne posadke angleškega in indijskega vojaštva.

Napad na Dardanele zopet ustavljen?

Berlinski listi zatrjujejo, da so zavezniški zopet ustavili operacije proti Dardanelam, ker so imeli prevelike izgube.

Število zavezniških čet.

»Kölnische Zeitung« poroča: Število zavezniških čet, ki se nahajajo sedaj pred Dardanelami, znaša 3 divizije. Najbrže se bodo poskusile izkrcati v Saroškem zalivu pri Bulairu.

Turška poročila.

Carigrad, 23. aprila. (Kor. urad.) »Agence Milli« javlja: Francoske ladje, ki krizarijo ob sirski obali, so poskusile razdejati železniški most pri Gazi, očitno v namenu, da preprečijo romanje Mohamedanov v Meko in Medino. Njihov namen pa se jim ni posrečil.

Francoski mornariški minister Augagneur o položaju pred Dardanelami.

Iz Pariza poročajo: Francoski mornariški minister Augagneur se je pred kratkim sestal v severni Franciji z angleškim mornariškim ministrom Churchillom.

Po povratku je izjavil, da sta z angleškim tovarišem kar najnataneje razpravljala o položaju zavezniškega brodogradja. Situacija je povsem ugodna; francoska publika se ne sme vznemirjati radi dolgo trajajočih operacij pred Dardanelami. Francoska mornarica se ni nikdar

domišljala, da bi bilo mogoče forsirati morske ožine brez dolgih priprav, menila pa je vedno, da je mogoče akcijo izvesti. V kratkem bo dosežen cilj, ki si ga želi javno mnenje. Brez indiskrecije lahko povem, da so tvorila sredstva, s pomočjo katerih naj se pospeši ta radostni dogodek, glavno točko razgovora z angleškim ministrom.

IZ NEVTRALNIH DRŽAV.

Ministrski svet v Rimu.

Iz Rima poročajo: Dne 20. aprila se je sestal ministrski svet. Oficijalno se poroča, da se je bavil s tekočimi zadevami; v političnih krogih pa se zatrjuje, da je obširno razpravljalo o zunanjepolitičnih zadevah.

Radoslavov o politični situaciji v Bolgariji.

Budimpešta, 23. aprila. »Pester Lloyd« priobčuje razgovor svojega sofijskega dopisnika z bolgarskim ministrskim predsednikom. Radoslavov izjavlja: Valandovska afera je brezpomembna. Povzročilo jo je nasilstvo, sedaj pa je že zaključena. — Srbi so dvignili velik krik in so hoteli zavesti Bolgarijo, da prekrši svojo nevtralnost, ali pa so menili, da stoji za malkontenti že bolgarske čete.

Oficijalni odnosi napram Grški — ministrski predsednik je posebno poudaril besedo »oficijalni« — so dobri. V Atenah so še neodločni; očitno se tam boje, da jih Bolgarija oslepši.

Nesoglasja z Rusijo ne obstojajo. Bolgarsko - ruski odnosi so ravnotako mirni, kakor odnosi Bolgarije napram centralnim državam. Mogoče je, da hočejo razni ruski listi z neprijaznimi članki forsirati nastop Bolgarije, toda ta trud je brezuspešen.

Bolgarija se še ni definitivno odločila, ali ostane nevtralna, ali ne. Zaenkrat vztraja v nevtralnosti. Sicer pa, je li Rusija res navezana na našo pomoč?

Sofija, 23. aprila. Organ vladne večine »Dnevnik« objavlja z ozirom na vesti, da hoče Rusija svojega poslanika odpoklicati, jako oster članek pod naslovom: »Le potujite, gospod Savinsky!« Članek očita ruski diplomaciji, ki se da voditi od kamarijenih velikih knezov, da ne zna govoriti z Bolgarijo drugače, kakor le s pestjo. »Potujite, gospod Savinsky, in spametujte svoje patrone. Naša pota se ločijo. Svoje v Petrogradu, da bolgarski narod iz spoštovanja do carja - osvoboditelja, noče postati izdajalec in svoj lastni grobokop.«

Novi šef bolgarskega generalnega štaba.

Sofija, 23. aprila. Mesto generala Bojadžijeva je imenovan general Tenev za šefa generalnega štaba.

Romunija in Rusija.

Bukarešta, 23. aprila. Veliko senzacijo vzbuja članek velikega, dosedaj rusofilskega lista »Adeverula«, ki se ostro obrača proti Rusiji. Članek poudarja, da je ostala Rusija tudi v vojni stara, zakrknjena absolutistična država, ki si zlasti v demokratičnih deželah ne zna pridobiti nikakih simpatij. Članek opozarja na slučaj revolucionarja Barceva, ki se je vrnil ob izbruhu vojne v domovino, da se bori v ruski armadi, katerega pa so ruske oblasti zaprle, in pa na najnovejšo afero grofice Milvskoe. Romunija bi rada podala carju Nikolaju svojo čisto roko, toda spretava jo groza pri misli, da bi naj postala zaveznica moskovitsko - ukrajinske (?) Rusije.

Položaj na Grškem.

Iz Aten javljajo: Vlada je odredila, da se nemudoma prične graditi strategična železnica Drama - Kavala.

V kratkem poteče pogodba z angleško mornariško misijo, ki deluje v grški mornarici. Grška vlada je sporočila angleški, da želi pogodbo obnoviti. Anglija je na to pristala.

Albanski vpad v Srbijo.

Rim, 22. aprila. Po poročilih srbskega tiskovnega urada, je dne 18. aprila kakih 700 Albancev prekorajilo srbsko mejo ter vpadlo v ohridski okraj. Razvil se je boj, o katerem še niso prispela podrobna poročila.

Amerikanske kupčije.

»Neue Zürcher Zeitung« poroča: V Vladivostok je prispelo več kot sto vagonov ameriškega kavčuka. Pričel se je tudi uvoz ameriške bombazevine. Ruska vlada je naročila v Ameriki 12.000 železniških vagonov.

Newyorški listi javljajo, da je odšlo samo iz New Yorka 21. marca 7 velikih parnikov z nad 100.000 tonami vojnega materiala v Francijo in Anglijo.

Dvajsetletnica ljubljanskega potresa.

Skoro neopaženo je potekel letos spominski dan naše Ljubljane in celega našega naroda: dne 14. aprila je bilo temu dvajset let, odkar nas je potresna katastrofa navdala z grozo in obupanjem ter nas pahnila v nesrečo, o kateri je govoril celi svet in o kateri smo mislili mi sami, da je ne bomo nikdar preboleli. V dvajsetletni retrospektivi zadobivajo dogodki usodne velikonočne nedelje skromnejše lice in še to je skoro popolnoma obledelo v blisk in gromu strašne vojne, katere priče in udeleženci smo. Navzlic temu ni le zanimivo, temveč tudi podučno, obuditi spomin na strašno velikonočno noč, pogledati iz novoprrojene naše prestolnice v ono staro, razrušeno, »dolg vas« pred dvajsetimi leti...

»Slovenski Narod« je naznanil dne 16. aprila 1895 širnemu slovenskemu svetu, da je Ljubljano zadela katastrofa; »potres, kakršnega ne pamti sedanji rod, je pretresel ljubljanska zidovja ter obudil v prebivalstvu uprav blazen strah.«

Bilo je na velikonočno nedeljo dne 14. aprila 1895 zvečer — »prava sanjava pomladanska noč«...

Ob 11. uri 16 minut ponoči se je hkrati začelo neko zlovesče, grozo obujajoče podzemeljsko bučanje in rohlenje in v tistem hipu, ob 11. uri 17 minut je začelo tresti s tako velikansko silo, da so na vseh koncih jela pokati in se rušiti poslopja, da je vsak posamičnik mislil: zdaj in zdaj se odpre zemlja in vse skupaj se pogreze vanjo. — Ta prvi valoviti in najsilnejši sunek je trajal 23 sekund. Predno je še prenehalo tresti, začutilo se je rušenje; padali so dimniki in zidovi so se podirali, ljudje so kričali in tarnali, otroci so jokali, vse je obupavalo, vse je bežalo, vmes pa se je slišalo strašno obupno lajanje psov: ... tudi najhrabrejšim možem so se ježili lasje.

Sunki so se ponavljali sedaj v krajših, sedaj v daljših presledkih. Do pol 6. jutraj so jih našli 16. V mestu, zavitem v temo, je zavladovala strašna nepopisna panika. Ljudje so kričaje bežali iz hiš, mnogi na pol nagi, žene kakor brezumne; cela Ljubljana se je zbrala v Zvezdi, na Križevniškem trgu, na Sv. Jakoba trgu, na Prulah in ob obrežju Ljubljane in Gradaščice. Mnogi so ostali tudi na velikonočni ponedeljek na prostem ter se niso upali se vrniti v svoje hiše, na svoja stanovanja. Popoldan se je začela Ljubljana seliti — cele karavane, moške in žene, obloženi z najnujnejšimi stvarmi, perilom, posteljno in kuhinjsko opravo, obleko, so zapuščale mesto, nad 20.000 ljudi je odšlo na deželo, ostali pa so se utaborili pod milim nehom, na vozovih, v velikih zeljarskih sodih, v vagonih na železnici, v vojaških šotorih. Neprestano vibriranje zemlje, alarmantne vesti, da napoveduje Falb (takratni vremenski prorok) nove, še močnejše potresne sunke, govorice o velikih nesrečah, vse to je ljudi vedno znova razburjalo.

V celi Ljubljani res ni ostala niti ena hiša nepoškodovana in potres je zahteval tudi več človeških žrtev. Podirajoče se zidovje je ubilo vojaškega godbenika Reinholza in šiviljo Franico Škrjančevno ter nekaj oseb težko, mnogo pa lahko ranilo. Od težko ranjenih so čez par dni omrli črkostavec Paschek, neki Janez Klešnik in delavec Andrej Svetek. Na travniku pri nekdanjem parnem mlinu so tretjo noč umrli trije otroci. Ugonobil jih je nočni hlad. Klavern je bil pogled na nekatere ljubljanske ulice: hiše podprte s stebri, zevajoče razpokline v zidovju, tla posuta s kamenjem, opeko in drugimi ruševinami, mrke vojaške straže povsod, res, Ljubljana je izgledala kakor bi bila sama razvalina...

Potresni sunki so se tudi prihodnje dni vedno znova ponavljali. Bili so sicer kratki in prav slabi, toda razburjali so prebivalstvo vedno znova in le malo ljudi se je upalo domov. V sredo 17. aprila zvečer je grozila izbrumiti nova panika. V nekem dunajskem listu, ki je dospel v Ljubljano, se je nahajalo strokovnaško mnenje znamenitega geologa prof. Sueša o ljubljanskem potresu, v katerem se je nahajal tudi pasus, da leži Ljubljana »auf einem Einsturzgebiet«. Po bliskovo se je raznesla vest, da se bo Ljubljana pogreznila. Tako da sodi sam profesor Sueša. Treba je bilo prepričevalnega napora treznih mož, da se je razburjenost nekoliko polegla. Naše uredništvo se je takoj brzojavno obrnilo na slavnega učenjaka za

pomirjevalno pojasnilo. Profesor Suess je odgovoril brzojavno in po-
znejše še pisemno ter razpršil boja-
zen, da bi se Ljubljana pogreznila.

Beda, ki je nastala v Ljubljani,
je bila velika. Mnogo tisoč ljudi ni
bilo le brez strehe, temveč tudi brez
kruha. Človeška milosrčnost pa se
je naglo in izdatno oglašila. Že dne
18. aprila je prispel prvi cesarjev
dar 20.000 kron, občina Ljubljanska
je takoj razdelila 20.000 K iz svojih
blagajin, zlata Praga je poslala kot
prvo pomoč 2000 K, oglašila so se
po vrsti razna mesta v monarhiji,
premožnejši ljubljanski meščani so
storili po svojih močeh, na Dunaju se
je sestavil poseben odbor, ki je pod-
piral ob časopisja, nabral v kratkem
času mnoge tisoče — povsod, kjer
so bila sočutna srca, so se oglašali
dobrotniki in zlasti v slovanskih
zemljah so se vršile dobrodelne pri-
reditve v korist bedni Ljubljani. Na
čelo plemenitega dela, preskrbeti
stradajoče tisoče s toplo hrano, je
stopila soproga tedanjega deželnega
predsednika Olga baronica Hein,
postavila so se javne kuhinje, delo-
ma s pomočjo dunajskega reševal-
nega društva in »Volksküchenver-
eine«. Prispelo je vojaštvo, postavilo
barake, in pod egido občinskih sve-
ta, ki je razvijal vse čas in iniciativno
in trezno premišljeno delovanje, se
je kmalu pričelo organizirano po-
možno, reševalno in restitucijsko de-
lo. Stalna rubrika v našem listu:
»Pomoč prihaja«, je dokaz, koliko
se je v tem oziru storilo. Za privatno
reševalno akcijo ni zaostala država.
Že 23. aprila je sprejel državni zbor
soglasno dva nujna predloga poslan-
ca grofa Hohenwarte in barona
Sveglja, ki sta vsebovala že kon-
kretne nasvete o načinu in izvršitvi
državne podpirne akcije. V zlato
knjigo hvaležne Ljubljane so vpisa-
na imena onih mož, ki so pozneje
posvetili vse svoje moči veliki na-
logi, zgraditi na žalostnih razvalinah
novo lepo Ljubljano. Ivan Hribar,
baron Hein, baron Sveglj, dvorni
svetnik Šuklje in drugi so storili v
tem oziru izredno mnogo.

Dne 7. majnika si je ogledal ce-
sar razsuto glavno mesto svoje
kranjske vojskovodje. »Slovenski Na-
rod« je pozdravil vladarja s Funko-
vo himno, ki izvrstno izraža žalost-
no razpoloženje onih dni. »Objokan
narod naš v tem hipu — Stoji na
prahu in posipu, — Naš narod, bedni
ta trpin — Stoji drhteč sred razvalin
— Kot siromak, ki je izgubil — Vse,
kar imel je, kar je ljubil... — Brez
doma smo — — —».

Cesar si je ogledal celo mesto in
je pri odhodu izjavil: »Bodite uver-
jeni, da storim vse, kar je možno, da
se mestu in deželi pomore.«

Uradna cenilna komisija, ki je
končala svoje delo 20. majnika, je
cenila škodo v Ljubljani na 3.138.700
goldinarjev. Proti tej cenitvi je na-
stopil naš list s tehtnimi argumenti
ter je dokazal, da je izhajala komi-
sija iz napačnih premis. Argumen-
tacija »Slov. Naroda« je napravila na
merodajnih mestih velik in odločen
vtis.

Seveda je napravil potres tudi
na deželi precejšnjo škodo. Kranjska
mesta in vasi, tudi na Spodnjem
Štajerskem, so precej trpela, toda
več je bilo strahu kakor škode. Ka-
tastrofalnega značaja ni imel potres
nikjer.

Ko se je vračala koncem maj-
nika deputacija ljubljanskega mesta,
obstoječa iz sedanjega župana drja.
Tavčarja, Ivan Hribarja in ravnatel-
ja A. Senekoviča v Ljubljano, je
mogla svojim someščanom upolno
naznaniti: Ljubljana bo zopet vstala
iz prahu, krasnejša, zdravljša, po-
nosnejša kakor kdarkoli.

Da so se te besede v polni meri
vresničile, to nas uči vsak pogled na
naše moderno ljubo mesto.

Žalostni potresni dnevi so rodili
tudi marsikak komičen prizor, po-
vzročili razne vesele situacije. O
razburjenosti prebivalstva priča
sklep občinskega sveta z dne 19.
aprila, ki prepoveduje vsako naglo
vožnjo, češ, da plaši ropotanje voz
ljudi, ki si takoj domišljajo, da se zo-
pet zemlja trese. Ko je bil cesar v
Ljubljani in je pri svojih posetih na-
govoril razne osebe, je dobival po-
nekod jako čudne odgovore. Pred-
sednik nekega zaslužnega društva,
katerega je vprašal vladar, kako dolgo
društvo že deluje, se je odrezal:
»Že od nekdaj!« Neki priprosti obrt-
nik je zagotavljal cesarju, da ga je
potres »materijalno in moralno po-
polnoma uničil.« Nekoliko mučen
prizor se je odigral pri javni kuhinji
v Trnovem. Tam je nagovoril cesar
baronico Heinovo, katero je pohvalil
radi njenega človekoljubnega de-
lovanja. Naenkrat se je vmešala iz
ozadja v pogovor neka znana nem-
ška dama ter pogumno prekinila ce-
sarja z zadržkom: »Ja, ja, me vse
delujemo po svetlem vzgledu gospe
baronice!« Tableau. Sijajno hladno-
krvnost so pokazali nekateri ljub-
ljanski meščani prvo, najstrašnejšo

potresno noč. Rekord je pripadel
znanemu gostilničarju blizu šent-
petrške ceste, ki je sedel s hčer-
kama še pri mizi, ko se je stresla
zemlja. Pri prvem sunku je vzel pipo
iz ust ter je mirno konstatiral: »Pa-
tres je.« Komaj je izgovoril, že se je
stresla zemlja v drugič. Vrla kore-
nina je potrdil pravilnost svoje prve
ugotovitve z lakoničnim: »Saj je res
patres.« Ko pa je prišlo najhujše, ko
se je začela zibati hiša, kakor ladja
na razburkanem morju, ko je jelo
pokati in padati zidovje sosednih hiš
in ko je videl, da umirate hčerki od
strahu in zbegano, je dejal z olimpi-
sko ravnodušnostjo: »Patres
je! Ugasnila luč. Pejma spat.«

V Ljubljani je takrat tudi bival
mož, zaslužen slovenski politik, de-
želni odbornik V., ki se tisto strašno
noč — sploh ni prebudil.

Dnevne vesti.

— **Avdijenca.** Cesar je zasljal
včeraj zunanega ministra barona
Buriana v enourni posebni avdijenci.

— **Patriotično zborovanje Hr-
vatov in Slovencev v Chicagu.** C. kr.
korespondenčni urad poroča: »Pol.
Korespondenz« javlja iz Chicage:
Izdajatelj nekega hrvatskega lista,
Anton Basetich, je sklical v Chicagu
shod, katerega se je udeležilo nad
4000 Hrvatov, Slovencev, Dalmatin-
cev, Istriancev, Bošnjakov in Her-
cegovcev. Zbrani so se ostro obrnili
proti Srbom in srbofilom in shod je
postal sijajna patriotična manifesta-
cija. Govorili so: Basetich, nadalje
zastopnik največjega hrvatskega li-
sta v Ameriki, Trčak, in dr. Pave-
lič. Ko se je prvi govornik spomnil
cesarja Franca Jožefa, se je dvignil
pravcati, deset minut trajajoči vihar
oduševljenja. Zborovalci so končno
med oduševljenimi manifestacijami
sprejeli resolucijo, ki zavrača na-
pačno trditev srbskih organov, da
so Hrvati le pokatoličeni, od Avstri-
je podjarmljeni Srbi. Resolucija ob-
soja maloštevilne Hrvate, ki so se
prijedili Srbom in postali tako iz-
dajice lastnega naroda. — »Chica-
goer Abendpost« priobčuje razgovor
z govornikom Trčkom, ki izjavlja:
Najboljši odgovor na trditve, da se
čutijo Hrvati brate Srbov in Rusov,
je odlična hrabrost hrvatskih polkov,
ki se bijejo za cesarja in kralja ter
dejstvo, da je navzlic ruskemu ru-
blju ostalo 95% hrvatskega naroda
zvestega svojemu vladarju. Chikaški
shod je protest proti zborovanju, ki
ga je priredil srbski konzul v New
Yorku in katerega so se udeležili
Slovenci ter mala skupina Hrvatov,
skupaj kakih 300 oseb. To zborova-
nje pa sicer ni poteklo mirno, ker so
zadel nekateri govorniki na živahen
odpor. Zlasti je ugovarjal govorni-
kom Hrvat Krmptič.

— **Raport štacijskega povelj-
stva.** Štacijsko poveljstvo naznanja,
da se vrši v svrhu razglasitve važ-
nih službenih povelj, dne 27. aprila
od 9. do 12. dopoldne štacijski ra-
port. Vsi častniki, častniški aspiranti,
vojaški uradniki in enako stoječi se
morajo udeležiti raporta. Kdor bi za-
radi bolezni ne mogel priti, se mora
opravičiti z vojaškim zdravniškim
spričevalom.

— **Odlikovanje.** Ljubljanski
zdravnik g. dr. Abramovič je za
svoje zasluge na južnem in na sever-
nem bojišču dobil zlati zaslužni
križec.

— **Po smrti odlikovan.** Na se-
vernem bojišču padli rezervni po-
ročnik 47. pešpolka, dr. Edvard Do-
linšek, profesor na slovenski gim-
naziji v Gorici, je bil po smrti odliko-
van z zaslužnim križcem z vojno de-
koracijo.

— **Iz Celja.** Z vojaškim zaslu-
žnim križcem III. razreda za vojno de-
koracijo je bil odlikovan Franc Has-
sner, podpolkovnik in poveljnik 87.
pešpolka.

— **Iz Maribora.** Umrli medicince
Fran Dečko, kadet c. in kr. peš-
polka št. 47, je bil odlikovan s srebr-
no hrabrostno svetinjo I. vrste.

— **V Celovcu** so v četrtek v on-
dotni rezervni bolnišnici na slovesen
način izročili srebrno hrabrostno me-
daljo I. razreda četovodji 87. pehot-
nega polka Antonu Rozmanu. Ju-
naku je pripel na prvi hrabrostni me-
daljo stotnik Karel Pistotnik.

— **Priznanje 87. pešpolku.** »Slo-
venski Gospodar« poroča, da je pisal
imejitelj 87. pešpolka, general infan-
terije Succovaty, poveljniku polka
sledede dopisnico: Dne 24. marca.
Danes sem izvedel od gosp. polkov-
nika Berana, da imenujejo visoki av-
strijski in nemški generali pešpolk
št. 87 — ravno tako vrl, kakor prve
dve vojne — junaški polk. Nad vse
vzradoščen, čestitam Vam in regi-
mentu iz vsega srca k temu prizna-
nju Vaših činov. Najiskreje želeč na-
daljnjih uspehov, Vas prisrčno po-
zdravljam Vaš odkritični Succo-
vaty, general infanterije.

— **Ranjen je bil dne 19. aprila na**
severnem bojišču praporščak Franc

Sitar, zastopnik pivovarne Göss v
Šiški ter se vrača kot rekonvalescent
v svojo domovino.

— **Po osmih mesecih** se je ogle-
sil iz ruskega vjetništva Anton Kre-
še, pešec 9. stotnije, 27. domobranskega
pešpolka. Že od 19. avgusta
lanskega leta ni bilo nobenih vesti o
njem. Nahaja se v Volskem v vojaški
bolnici.

— **V seznamu izgub šteč. 163.**
so izkazani ti-le častniki 27. domo-
branskega polka: stotnik Frar
Dobnik kot mrtev, rez. prapor-
ščaki Ivan Gabrovšek, Evg.
Lenard, Mihael Levec, Bogomil
Pikel in Fran Svete kot ran-
jeni ter praporščak Godina kot
vjet.

— **Pogreša se Ivan Grošelj,**
7. lovskega bataljona, 4. stotnije, voja-
na pošta 73. O njem že od 20. no-
vembra lanskega leta ni nobene ve-
sti. Kdor bi o njem kaj vedel, naj to
sporoči njegovi ženi Josipini Gro-
šelj, Kolodvorska ulica št. 6.

— **Pogreša se Franc Miheli-
čič,** doma od Sv. Trojice pri Mo-
ravčah, okraj Kamnik. Bil je pri do-
mobranskem pešpolku št. 3, 4. stot.
Zadnjič se je zgledil iz severnega bo-
jišča začetkom januarja 1915. Od ta-
krat ni o njem nobenega sporočila.
Kdor bi o njem kaj vedel, se napro-
ša, naj to sporoči njegovemu bratu
Ivanu Miheliču, posestniku v Rožni
dolini pri Ljubljani.

— **V ruskem vjetništvu,** in sicer
v Petropavlovsku v Sibiriji, se naha-
ja profesor na goriški realki Ivan
Kosnik.

— **Iz ruskega vjetništva** se je
oglasil Josip Miklavc, poslovodja
tvrde F. S. Souvan v Ljubljani,
znani telovadec. Bil je ognjčar pri
posadki v Przemyslu. Na dopisnici,
ki jo je pisal dne 15. aprila, pravi, da
so pri odhodu iz Przemysla hodili 3
dni peš. V vlak so vstopili v Prze-
borsku in so se vozili preko Lubli-
na, Moskve, Penze, Samare in Oren-
burga proti Taškentu. Kje ostanejo,
še ne ve. Miklavc pozdravlja vse
znance in prijatelje.

— **Pobegnili so iz ruskega vjet-
ništva** trije avstrijski oficirji in sre-
no prišli v Pekin na Kitajskem. Med
njimi je tudi v Ljubljani dobro znani
nadporočnik 27. domobranskega pol-
ka Ivan Werlein, ki je že v mir-
nih časih in še kot poročnik dobil
signum laudis.

— **Transport ranjencev.** Danes
zjutraj ob pol 7. je pripeljal poseben
sanitetni vlak 118 ranjencev iz bo-
je v Karpatih, ki so bili že nekaj ča-
sa v karanteni, baje v Opavi. De-
vetnajst vojakov je bilo težko ranje-
nih. Med ranjenimi sta bila tudi dva
težko ranjena Rusa. Vodstvo vlaka
je zatrdilo, da med ranjenimi ni no-
bene infekcijske bolezni. Transport
je prevzel polkovni zdravnik g. dr.
Herzmann. Transport je oskrbe-
lo ljubljansko gasilno in reševalno
društvo s 27 vozovi tekom 25 minut.
Težko ranjena Rusa so prepeljali v
garnizijsko bolnišnico, vse druge pa
v »Mladiko«.

— **Pozdrav naših vojakov z bo-
jišča.** Župan dr. Tavčar je prejel z
bojišča sledečo dopisnico: Na boji-
šču, dne 14. aprila 1915. Ob vsakem
času in ob vsaki priliki potujejo misli
vrih vojakov 17. pešpolka v daljno
domovino, in tako Vam poročam da-
nes kot tolmač hrabrih Kranjcev
najsrčnejše pozdrave z bojišča. Trda
je borba, toda z božjo pomočjo konč-
na zmaga ne izostane. Z najodličnej-
šim spoštovanjem pl. Ventour,
polkovni poveljnik; Klimann, pol-
kovni pribočnik.

— **Za Veliko noč** so darovali,
ter je županja ga. Franja dr. Tavčar-
jeva oddala darila na določena me-
sta, ti-le darovalci: G. vitez Fran
Josipovega reda Vaso Petričič
1 šunko, 1 velik hleb in 20 piruhov,
ga. Marija Oberster iz Sodražice
88 jajc, gđ. Slavica Zajc, učiteljica,
Veliki Gaber, 35 jajc. Zavedna
Krašovka 1000 cigaret. Vsem tem
gospa županja dr. Tavčarjeva
darovalcem in darovalkam izreka
kot predsednica »Mladike« srčno
zahvalo. Gospod dr. Švigelj je izro-
čil iz poravnave od gospe Ječmink
40 kron, katere je predsedstvo Rde-
čega križa izročilo ge. županji za ran-
jence, ki se nahajajo v njeni oskrbi.

— **C. kr. prostovoljni strelci.**
Vaje c. kr. prostovoljnih strelcev se
vrše jutri, dne 25. aprila, mesto na
c. in kr. strelišču, na dvorišču stare
domobranske vojašnice, točno ob 2.
popoldne. — Višje vodstvo c.
kr. prostovoljnih strelcev.

— **Posiljanje vojnopoštinih za-
vitkov.** V sled razglašala trgovskega
ministrstva z dne 20. t. m. se bodo
od dne 26. do vstevši 30. aprila spre-
jemali vojnopoštini zaviti za vojno-
poštne urade, št. 8, 9, 11, 12, 15, 18,
19, 22, 24, 30, 32, 35, 36, 38, 39,
44, 48, 49, 50, 51, 52, 55, 56, 57,
58, 62, 65, 66, 67, 72, 73, 74, 77,
81, 86, 90, 92, 93, 97, 98, 99, 101,
103, 105, 108, 110, 112, 116, 118,
126, 127, 128, 132, 134, 150, 154,
157, 158, 160, 186, 189, 190, 191,

201, 208, 209, 211, 214, 301, 305,
307, 308, 315, 316, 317, 320, 351,
501, 502, 503, 504, 505. S tem so
torej tudi oni vojnopoštini uradi, ki
posredujejo z našim domačim 3. ko-
rom, odprti za pošiljanje privatnih
zavitkov. Vojnopoštini zaviti smejo
vsebovati le opremo, obleko in perilo,
kakor tudi cigare, cigarete in tobak.
Zavitki z jedili — četudi taka, ki se
ne pokvarijo — se v zmislu odredbe
ne smejo pošiljati več.

— **Draženje živil.** Ker so zahte-
vale pretirane cene za mleko, so se
morale koncem preteklega tedna
pred tukajšnjim okr. kot kazenskim
sodiščem zagovarjati tri prodajalke
mleka. Neka posestnica iz bližnje
ljubljanske okolice je zahtevala za
liter mleka 30 v, čeprav je vedela, da
je splošna tržna cena le 24 v. Dve
drugi sta pa prodajali mleko v ko-
zarcih večinoma vojakom po taki
ceni, da je prišel liter mleka nad 40
vin. Obsojena je bila vsaka na 3 dni
zapore in 20 K denarne globe, ki se
pa za slučaj neizterljivosti izpremeni
v nadaljni 48urni zapor, poleg tega
mora kajpada trpeti vsaka tudi stro-
ške kaz. postopanja. Še nekoliko
poprej je pa bil obsojen pred istim
sodiščem neki ljubljanski trgovec
z moko, ker jo je predrago prodajal,
na 200 K denarne globe, ali v slu-
čaju neizterljivosti na 20 dni zapore. —
Zaradi draženja raznih živil, osobito
krompirja, je bilo v zadnjih časih
tudi pri mnogih izvenljubljanskih
okr. sodiščih z občutnimi, deloma
zapornimi, deloma denarnimi kazni-
mi do 150 K kaznovanih več produ-
centov, kakor tudi prekuovalcev
živil.

— **Vse se draži.** Cena vinu se
dviga, cena klobukov je poskočila,
cena papirju se je strahotno zvišala,
o živilih niti ne govorimo; na vseh
koncih in krajih vidimo tako brezob-
zirno, tako brutalno izkoriščanje, da
je že groza.

— **Meso se je zopet podražilo.**
Tukajšnji mearji so danes meso zo-
pet znatno podražili. To so posledice
izvoza naše klavne živine, katero
prekupci pošiljajo naprej in draže,
kolikor je sploh morejo nakupiti. Bil
bi pač skrajni čas, da se izvoz živine
iz dežele sploh ustavi.

— **Prodaja polenovke pri mest-
nem magistratu.** V ponedeljek ob 8.
uri zjutraj začne mestni magistrat
razprodajati zalogo polenovke. Od-
dajale se bodo le cele, suhe ribe. Ku-
pi lahko vsakdo, ne glede na social-
ne razmere. Polenovko bo dobili v
mestni vojni prodajalni (Tarjaški trg
šteč. 1.) Cena 1 kg 2 K 20 vin.

— **Kaj je vzrok, da imamo že
sedaj toliko neokusnega kruha?**
Vzrok temu je: Ker je sedaj v pro-
metu največ koruzne moke iz neosu-
šene nove koruze in ravno kot take
se mora največ primešati ali kruh še
celo iz same peči. Strokovnjakom je
dobro znano, da nova koruza, mese-
ca maja, junija in še julija ni popo-
loma suha. Ravno v hudi vročini se
koruzna moka še hitreje pokvari,
ako ni iz osušene nove ali pa iz stare
koruze. Vojaške oblasti so že janua-
rja meseca t. l. sklenile, da morajo
vse pivovarne v svojih sušilnicah su-
šiti novo koruzo, kolikor jim bo mo-
goče. Jako lahkomišljeno je, da se
radi 1 krone za 100 kg za sušenje no-
ve koruze štedi in radi tega, dobro
in drago koruzo pokvari. Velike
množine pokvarjene koruzne moke
so že oblasti konfiscirale in še več jo
bodo, ako se koruza ne osuši. Ker
imamo že sedaj v tem hladnem času
kaj občutljive skušnje, da moramo
uživati neokusen skoraj pokvarjen
kruh, priporoča se, da se gotovo vsa
koruza, katere dobimo z Ogrskega,
osuši, da nam še ta pičlo odmerjeni
košček dobrega in drugega kruha ne
bode pokvarjen.

— **Še nekaj o kvaliteti koruzne
moke.** Oficijozno se razglša, da se
bo z Ogrskega dobilo toliko koruze,
da bo mogoče izhajati do nove žet-
ve. Koruzna moka ima namen, da se
jo primeša drugi moki. Ali bo te
druge moke dovolj, to nam ni še zna-
no. Toda, tudi če bomo zavarovani
proti pomanjkanju kruha, ni s tem
še vse storjeno. Vpoštevati je sedaj
še kvaliteto kruha. Pritožbe glede ta-
koimenovanega vojnega kruha je do-
volj, a kadar se bodo peki bolj na-
vadili na mešanje moke, bo morda
nekoliko bolje. To je dognano in pri-
znano, da ljudje, ki niso vajeni koru-
ze in koruzne moke uživati ne pre-
nesejo kruha, v katerem je mnogo
koruzne moke. To postane naravnost,
da bo centrala vestno in dobro
moka ni dosti suha ali če je slabe
kakovosti. Vlada je ustanovila na
Dunaju centralo za koruzo. Ta cen-
trala bo prevzemala iz Ogrske po-
slano koruzo in jo razdeljevala, ne
vemo, pa, če nosi ta centrala tudi od-
govornost za kvaliteto koruze, ki jo
bo vpeljala in razdelila, tako odgo-
vornost, kakor jo nosi vsak trgovec
z žitom ali z moko. Na to je pač jako
težko misliti, da bodo na Ogrskem

sami pazili na to, da pojde samo do-
bra in suha koruza v našo državno
polovico in zato pričakuje vsa jav-
nos t, da bo centrala vestno in dobro
pregledala koruzo. To je toliko bolj
važno, ker je slaba koruzna moka
jako škodljiva. Že na Dunaju je raz-
meroma precej ljudi obolelo, ker so
vživali iz slabe koruzne moke pečen
kruh. A še nekaj je treba. Kakor se
bo moralo paziti, da ne pride slaba
koruzna moka v promet, tako se bo
moralo gledati tudi na to, da se zdra-
va in dobra koruza ne zmelje pre-
več. Higieniki pravijo, da se sme
koruze največ 70 odstotkov zmeliti.
V ostalih 30 odstotkih koruze so sno-
vi, ki so človeškemu zdravju škod-
ljive. Na Ogrskem pa se navadno
ni na to ne ozirajo in je tam dovo-
ljeno zmeliti kar 87 odstotkov koruz-
nih zrnov. Proti temu bodo morali
poklicani faktorji že kaj ukreniti, da
se koruze ne bo zmelilo več odstot-
kov, kakor je higienično dopustno,
zakaj avstrijski človeški želodci niso
tako trdni, kakor želodci ogrskih
ščetincev. S tem pa nikakor nečemo
vzbujati mnenja, da koruzna moka
ni užitna. Na dobro in iz suhe koru-
ze napravljeno moko se ljudje v
kratkem času navadijo in kake male
težave pri prebavljanju nič ne pome-
nijo, le to želimo, da bi se pri koruzi
pazilo na kvaliteto in da bi se je ne
zmelilo več odstotkov, kakor je prav,
da je kruh dober.

— **Zaradi prikrivanja zalog
krompirja in drugih živil** je v po-
slednjih dneh bilo obsojenih pri tu-
kajšnjem deželnem sodišču skupaj
20 oseb (posestnikov ali njih zastop-
nikov) iz logaškega in kamniškega
političnega okraja. Stroga postava-
na kazen — najmanj 1 mesec stro-
gega zapore — se je znižala na 5 dni
do 24 ur navadnega zapore. Dasirav-
no imamo z obsojenci kmetskega
stanu, ki so najbrže iz napačnega
strahu pred revizicijami zamolčali
del svojih zalog, namenjenih v last-
no uporabo, sočutje, naj bodo zgo-
rajšne obsodbe vendar resen opomin
vsem, kateri potrebna živila prikri-
vajo in sicer mnogokrat le zato, ker
se s sedanji velikanjskimi cenami
niso zadovoljni.

— **Radi oderuštva** je bila danes
pri okrajnem sodišču kaznovana
Manca Štrukelj iz Dravetj, na tri
dni zapore in 20 kron globe, ker je
na Veliki petek na trgu v Spodnji
Šiški prodajala mleko liter po 30 vi-
narjev.

— **Značilna prepoved.** Ogrska
vlada je kmečkemu prebivalstvu ob
štajerski meji pod strogo kaznijo pre-
povedala, prodajati kakršnakoli ži-
vila na Štajersko.

— **Kruh v Trstu.** Pomanjkanje
živil, združeno z veliko draginjo, je
merodajnim krogom delalo zadnje
čase velike skrbi. Dovažanje moke
je že pred nekaj časom nehalo. Vla-
da je dosegla, da se je z Ogrskega
dobilo za sedaj dva vagona koruze,
kar je seve prav malo, a še to se je
dobilo samo na račun tistega kontin-
genta, ki ga bo Ogrska sploh dala
naši državi polovici. Za zdaj se je
drugod dobilo nekaj moke, v bliž-
njem času pa pride še 10 vagonov
koruze. Omenjena moka se je v na-
glici razdelila in tako se je zgodilo,
da so nekateri peki dobili samo čisto
pšenično moko in spekli lep bel
kruh, drugi pa samo moko, porabno
za mešanje, in so ti spekli strašno
slab kruh. Čuje se celo, da je neki
pek napravil kruh iz — konfetija!

— **Rok dolžnosti naznanila**
usnja, kož, koč in stroji poteče v
torek, dne 27. t. m. in je navesti stan-
je prejšnjega tretjega dne, t. j. ob
sobote. Vsa tozadevna natančnejša
pojasnila so na zadnji strani nazna-
nilne pole, ki se dobe za Ljubljano v
obrtne oddelku mestnega magi-
strata.

— **Vjetniško taborišče v Zalogu.**
Da se prepreči obisk ruskega vjetni-
škega taborišča v Zalogu, se je za
nedelje in praznike zaprl promet na
občinski cesti ob tem taborišču med
deželno cesto in občinsko cesto v
Sp. Kašel.

— **Cepljenje proti kozam v
okrajni bolniški blagajni ljubljanski**
se vrši redno vsak terek in četrtek
ali po potrebi tudi vsak dan, in sicer
od pol 11. do pol 1. popoldne do
vstevši dne 5. maja.

— **Iz ljudskošolske službe.** C.
kr. okrajni šolski svet v Kranju je
poveril začasno vodstvo dvorazred-
ne ljudske šole v Smledniku na me-
sto k vojaškemu službovanju pokli-
canega nadučitelja Frana Ciuhe
učiteljci Ani Petrovič. — C. kr.
okrajni šolski svet v Radovljici je
poveril vodstvo trirazredne ljudske
šole v Bohinjski Bistrici na mesto k
vojakom odišlega nadučitelja Frana
Silvestra učiteljci Frančiški
Zemljan.

— **Malo gledališče** vprizori v
kratkem novitetu »Nevarna leta«
komedija v štirih dejanjih, napisal g.
Trebitsch. Glavna osebnost tega pi-

satelja je, pri vseh njegovih ljudeh, da jih obda z življenjskimi principi in da vsak po svoje išče izhoda, cilja in sreče, vrednosti in dostojanstva; ali ko malce krene pot v stran, gube ti ljudje glavo in popadajo raz mehkih stolčkov, kot pijane muhe; na katerih so udobno sedeli. Edina Anie Werkmann; (gost iz Zagreba gđ. Štefanijska) obvlada situacijo, ker hladno opazuje življenje. Vsakdo pa zahteva od nje, da igra kako vlogo v življenju in končno, ko je dosegla svoj cilj, omahne sama. Naravno, da ima ansambl Malega gledališča v tej komediji vršiti in interpretirati težke vloge. Toda člani Malega gledališča so se z veseljem prijeli študija teh vlog. Gospodična Štefanijska; interpretinja modernejših junakinj, odličan član osižeškega gledališča nastopi prvi pot pred slovenskim občinstvom v važni vlogi Anie Werkmann. Svojo slovensko logo študira v Zagrebu pri gosp. Ranko Nučiču.

— **Ljubljanska kreditna banka.** V zadnji seji upravnega sveta Ljubljanske kreditne banke se je sklenilo predlagati običnemu zboru, da se od čistega dobička za leto 1914 v znesku 440.437 K 46 v izplača 3 1/2 % na dividenda v znesku 280.000 K, od ostanka pa, da se dodeli po statutnih določilih rednega rezervnega zaklada in penzijskega fonda, na novo ustanovljeni posebni vojni rezervni znesek 100.000 K in ostanek 13.205 K 50 v da se prenese na novi račun leta 1915. — 15. redni občni zbor banke se vrši dne 1. majnika t. l. ob 10. dopoldne v zgornjih bančnih prostorih, na kar se gg. delničarji ponovno opozarjajo.

— **Občni zbor mojstrske bolniške blagajne gostilničarske zadrage v Ljubljani** se je vršil v četrtek, 22. t. m. ob 6. popoldne v restavraciji »pri Levu« na Marije Terezije cesti. Predsednik g. Fr. Kavčič je po zdravil navzoče, na kar se je prebral in odobril zapisnik lanskega običnega zbora. Letno poročilo za leto 1914, ki ga je podal tajnik g. Pintar pravi, da je bila blagajna v prvem polletju pasivna, v drugem polletju pa se je stanje blagajne zboljšalo. Blagajniški odbor je imel 5 odobrovil se je in razdelil 17 podpor. Članov je imela bolniška blagajna vsled priklopnosti Šiške 254. Naznanjenih je bilo 79 bolnikov. Umrla je pet članov, trije moški in dve ženski. Računski zaključek izkazuje 6824 K 15 v dohodkov in 5495 K 70 v izdatkih, torej 1325 K 45 v prebitku. Čistega premoženja ima blagajna 13.520 K 90 v ter se je zvišalo od pretečenega leta za 1895 K 37 v. Revizorji so našli vse knjige v redu in se letno poročilo in računski zaključek odobri. Nato so se izvolili še trije računski pregledniki blagajne in sicer gg.: Maver, Miholič in Bergant. Pri slučajnostih so se rešile in pojasnile razne interne zadeve, nakar je predsednik g. Kavčič ob 5. popoldne zaključil občni zbor.

V Kranju je umrl ces. svet. in c. kr. davčni naduravitelj v pokolu g. Anton Orehek. Naše sožalje!

Prof. Ferdo Seidl, ki je stopil, kakor je znano v stalni pokoj, je v sredo zapustil Gorico in odšel v svoj rodni kraj Novo mesto, kjer se stalno nastani. Novomeščani bodo gotovo z odprtimi rokami sprejeli svojega zaslužnega rojaka.

Iz Celja. Živinski sejmi so v celjskem okraju zaradi nekaterih slučajev kuge grintavke in slinavke pri goveji žini na nedoločen čas prepovedani.

Drobne novice s Štajerskega. Na Tezni pri Mariboru delajo postajališče Južne železnice. Zaposlenih je tudi nekaj beguncev in ruskih vojni vjetnikov. — V Mariboru je umrl nadsprevodnik Južne železnice Franc Petrovič, star 55 let. — Iz Gornjega grada. Janez Ugošek pri Sv. Francišku ima 5 sinov pri vojaki; dva sta bila od Rusov vjeta, ostali trije še stoji v vojni črti. — Od Sv. Trojice v Slov. gor. poročajo, da je prišel pod voz učenec Karel Šaupert. Strlo mu je desno nogo. — Od Sv. Lovrenca na Dr. p. poročajo, da se dela za veliko vjetniško taborišče v Sterntalu dovršujejo. Sedaj se dela vodovod in električna razsvetljava. Vsa dela bodo stala okoli pol milijona kron. Zaradi vojnega taborišča pride v Sterntal tudi ekspozitura pragerskega poštnega urada.

Na goriški realki so napravili pretekli teden zrelostni izpit ti-le Slovenci: Angel Fajt, Ilji Bratina, Karel Janežič, Václav Pilon in Stanek Ravter. Vsi so poklicani pod orožje.

V Gorici so v soboto pokopali vojaka Maksa Žorža, doma iz Vipave na Kranjskem. Star je bil še le 18 let in je bil prideljen delavski stotnik. Vneli so se mu možgani.

Obsojena radi italijanskih listov. Pred goriškim okrajnim sodiščem sta bila obsojena na 24 ur zapora 51letni delavec Ivan Kranjec in 16letni Pavel Višnovc, ker sta razširjala liste iz Italije, ki so sedaj v Avstriji prepovedani. Izpustili so ju takoj na svobodo, ker sta s preiskovalnim zaporom že prestala kazen.

»Banca Popolare« v Gorici je svoj čas prišla v tak položaj, da je morala likvidirati in je prevzela likvidacijo tržaška trgovska banka. Ta je tožila veleindustrijalca Lenassija in odvjetnika dr. Luzatta na plačilo 600.000 K, češ, da sta odgovorna za polom banke. V prvih dveh instancah sta bila Lenassi in Luzatto obsojena, da morata plačati rečeno vsoto, najvišje sodišče pa je odreklo tržaški trgovski banki pravico, zahtevati omenjeni znesek in jo obsodilo, da mora plačati pravdne troške.

Legar v Gorici. Med enoletnimi prostovoljci v Gorici se je primerilo več slučajev legarja. Zato se v vojaški bolnici otvorili poseben paviljon za take bolnike.

Obraznava proti dr. Drinkoviču se prične, kakor poročajo »Novine«, dne 5. maja v Šibeniku.

Zanimiva razprava. Pred sodiščem v Zagrebu je bila obraznava proti nekemu ondontnemu trgovcu. Mož je pred kratkim dobil pismo, je otvoril in prečital, a ker mu vsebina ni bila povolji, je pismo zopet zalepil, napisal kraj naslova »Nazaj, se ne sprejme« in vrgel list v pošto truzico. Zaradi tega je pošto ravnateljstvo moža ovadilo, češ, da je storil prestopke goljufije, ker je pismo novič zalepil in vrgel v pošto truzico, ne da bi bil nalepil novo znamko. Erarju storjena škoda znaša 10 vin. Prvo sodišče je obsodilo trgovca na 24 ur zapora. Obsojeni je vložil priziv in zdaj je vse radovedno, kakšno bo sodba višje instance.

Na Reki je umrl Artur Steinacker, ki je bil član ondontne prostozidarske lože »Sirius« in je v njej vršil celo nekako svečeniško službo. Mrtvo njegovo truplo so vpepelili in shranili njegov pepel na reškem pokopališču dne 23. aprila.

Vojna in obrt. Z Reke poročajo: Od izbruhov vojne je zaprlo nad 160 obrtnikov in trgovcev svoje delavnice, oziroma trgovine.

Sanje avstrijskega rezervista. Velik patrijski film v štirih delih se predvaja od danes naprej v kinematografu Ideal. Uprizorjen je ta film po priljubljeni glasheni slici c. in kr. dvornega plesnega glasbenega ravnatelja C. M. Ziehrerja, je dunajski prizor in sodelujejo pravi avstrijski vojak. Film je imel povsodi najlepši uspeh. Predstave se vrše vsak dan ob 3., pol 5., 6., pol 8. in ob 9. — Mladini je vstop dovoljen.

Izkaz v mestni klavnici zaklane živine in vpejanega mesa, oziroma zaklane živine. V času od 12. do 19. aprila se je zaklalo v klavnici 78 volov, 8 bikov, 38 krav, 113 prašičev, 99 telet, 41 kostrunov in 128 kozličev. Vpejanega mesa je bilo 145 kg, 2 zaklanih goved, 1 prašič, 38 telet, 4 koščini in 33 kozličev.

Črešnje v cvetju. Ta teden so tudi pri nas začele črešnje cveteti in nam obetajo, ako ne poseže vmes kaka elementarna sila, obilo sadeža.

Rjav pes, ki sliči na ime Luka in ima znakmo št. 326, se je izgubil. Pripelje se ga naj dr. Ivanu Oražnu v Woflovo ulico.

Žrebanje razredne loterije. Pri večeršnjem žrebanju so zadele te-le številke: Po 5000 kron št.: 28.232, 50.814, 111.054, 156.526. Po 2000 K št.: 604, 15.739, 23.438, 24.178, 32.633, 46.657, 41.061, 73.868, 74.678, 74.979, 75.397, 77.636, 80.900, 101.419, 104.259, 110.912, 139.993, 147.716, 148.440, 153.147.

Razne stvari.

* **Umrla je** v Jeni soproga profesorja Ernesta Häckela Agneza po 48letnem zakonu.

* **Przemyslski škof v Lovrani.** Przemyslski škof Stefan Jožef Pelczar je že več dni v Lovrani. Prelat se je preselil pred obleganjem trdnjave v neko vilo v Tatri. Rusinski škof pa je ostal v Przemyslu.

* **Militariziranje cestnih prometov v Budimpešti.** Na predlog mestnega županstva je proglasil honvedsko ministrstvo, da spada čiščenja mesta v delokrog vojaških oblasti ter je militariziralo cestne prometne.

* **Prvi bolgarski zrakoplov.** Iz Sofije javljajo, da so tamkaj razsta-

vili prvi v Bolgariji zgrajeni aeroplan. Več bolgarskih štabnih častnikov, med njimi major vojaško-topografskega inštituta Karajordanov, ki se je izobrazil v avstrijskem vojaško geografskem zavodu na Dunaju, so iznašli več izpopolnitev, ki so jih že uporabili pri tem zrakoplovu.

* **Liferanti — sleparji.** V Miškolu na Ogrskem so zaprli trgovce Pavla Widlicha, Nikolaja Nagyja, Aleksandra Persyja, Armina Bandlerja, Hermana Wilhelma in Armina Blocha. Obdolženi so, da so vojaški erar ogoljufali za več stotisoč kron. Prodajali so vojni upravi konzerve, v skatljah ni bilo živil ampak — pepel in pesek. Udeleženi pri tej goljufiji je bil tudi miškoški odvjetnik dr. Dezider Gergely, ta pa se ni dal zapreti, nego se je raje ustrelil.

* **Vojna zaradi mleka v Monakovem.** V bavorskem stolnem mestu so producenti začeli vojno za podražanje mleka. Zahtevali so zvišanje cen za en pfenig pri litru. (En pfenig je toliko kakor en in ena desetinka našega vinarja.) Zvišanje ni znatno in tudi ni krivično, kajti v mnogih drugih krajih na Nemškem je mleko dražje. V Monakovem so bila različna jako burna zborovanja zaradi tega podražanja, končno so producenti napovedali mlekarsko vojno mestu Monakovu. Bore se za to, da bi se jim za liter mleka plačalo — 18 pfenigov.

* **Prekrstitev ruskih mest.** Mesto Jamburg so prekrstili v Jomgorod. Oranienbaum se bo odslej imenovalo Menšikov po svojem ustanovitelju generalu Menšikovu. Trdnjavo Schlüsselburg so Rusi sedaj prekrstili v Orehovc. Ta trdnjava je že štirikrat spremenila svoje ime. To mesto so ustanovili Rusi l. 1523. in je imenovali Orehov. Ko so Švedi osvojili l. 1610., so je imenovali Nöteborg. L. 1702. je trdnjavo zavzel Peter Veliki ter jo radi njene strategične važnosti imenoval »Schlüsselburg«. Sedaj so Rusi trdnjavo prekrstili v Orehovc.

* **12.000 kron globe za prepovedan nakup moka.** Okrajno glavarstvo v Turnovu na Češkem je svoj čas prepovedalo, izvažati iz okraja moko in žito. Vzlic temu se je zgodilo, da sta mlinar Kopal in pek Houssek s posredovanjem spediterja Valche poskusila spraviti v Liberce na Češkem večje množine pšenične moka. Spravila sta tja 80.000 meter-skih stotov. Okrajno glavarstvo je Houskega obsodilo na 5000 K globe, Valcho pa na 7000 K. Oba sta se seveda pritožila in ugovarjata, da okrajno glavarstvo sploh ni imelo pravice, prepovedati izvoz in tudi ne pravice, ju kaznovati. Če bo to naziranje obveljalo, se bo kmalu izvedelo.

* **Letalec Garros.** Nemci so zbili iz zraka francoskega letalca Garrosa. Zgodilo se je to pri Ingelmünstru med Courtrajem in Thiltom na zahodnem Flandrskem. Sicer ni to prvi francoski letalec, ki so ga Nemci vjeli, vendar je to znamenit dogodek, ker je veljal Garros za enega najboljših letalcev sveta. Že pred leti se je govorilo o njem zaradi njegovih drznih poletov. Leta 1912 je dobil pri dunajskem tekmovanju prva darila in isto leto je poletel iz Tunisa v Palermo preko Sredozemskega morja, kar je bilo za oni čas prav znamenito podvzetje. Septembra 1912 je dosegel s poletom v višino 4920 m za nekaj časa višinski rekord. Malo pred izbruhom vojne je zmagal v poletu Pariz — London — Pariz. Kot vojaškega pilota so ga zelo visoko cenili, koliko pa je dosegel, se ne da povedati.

* **Napad »Zeppelinov« na angleška mesta.** Angleški listi poročajo o zanimivem slučaju, ki se je pripetil pri zadnjem napadu »Zeppelinov« na angleška obrežna mesta. V Blythn se je vršilo kratko po zahodu solca na nekem velikem prostem polju mnogoštevilno obiskano zborovanje, na katerem se je razpravljalo o vprašanju splošne vojaške dolžnosti. Na zvišenem prostoru je stal ravno govornik, ki je občinstvu v najstrašnejših barvah slikal grozote nemške invazije in posebno še strašno nevarnost napadov »Zeppelinov«. Občinstvo ga je mnogokrat prekinilo z ironičnimi medklci. Končno je bil govornik že popolnoma razburjen in v tem razburjenju je stegnil roko ter pokazal proti nebu: »Bodete že drugače govorili, če se bo tamkaj gori prikazal nepoklicani gost!« Komaj je bil govornik izgovoril te besede, že se je zaslilo nad glavami ropotanje motorjev in vsi zborovalci so se ozrli proti nebu. Na večernem nebu se je videlo majestetično senco velikega »Zeppelina«, ki je z veliko naglico plul proti notranjosti dežele.

»Je že tu, nepričakovani gost!« je že zaklical govornik, a ni imel časa skloniti svoj govor, kajti nastala je panika, vse je bežalo in v par minutah je bilo velikansko polje prazno.

* **Bavarska v luči statistike.** L. 1912. je odpadlo na Bavarskem na vsakega prebivalca 3545 mark državnega dolga. Državni dolg Bavarske namreč znaša 2 in pol milijarde. Direktni davki znašajo 73 milijonov, na vsakega prebivalca odpade 10 3/4 marke. Mirovno število bavarske armade je znašalo l. 1870. 39.644 mož, l. 1914. pa 88.410 mož. Stroži za to armado so to leto znašali 97 milijonov mark. Od l. 1910. je padlo število gimnazijcev za 1500, število realcev pa se je zvišalo za 1600. V šolskem letu 1910./1911. je bilo na ljudskih šolah več dečkov kakor deklic, namreč 525.595 dečkov in 523.895 deklic. A takoj naslednje leto je bilo v bavarskih ljudskih šolah 4000 deklic več kakor dečkov. Na Bavarskem imajo 2239 menihov in 15.550 nun. Dolžina brzojavnih žic znaša 139.521, telefonskih žic pa 465.222 kilometrov. Ako bi te žice razvili okrog zemlje, bi 15krat ovile zemeljski ekvator. Pošte na Bavarskem so odpravile 798 milijonov pism, dopisnic in tiskovin. Bavarske državne železnice so imele l. 1913. 2470 lokomotiv, 7446 osebnih voz, 57.664 tovornih voz in 408 poštinih voz, privatne železnice pa 85 lokomotiv, 252 osebnih in 385 tovornih voz. V celem je torej imela Bavarska 68.710 železniških voz in lokomotiv.

* **Če se zakonski može ozirajo po lepih gospah...** Na Dunaju je bila zdaj razprava o zanimivi tožbi na ločitev zakona. Gospa, ki je tožila, je svojo zahtevo utemeljila s tem, da se je njen mož oziral po drugih ženah, tudi kadar je hodil s svojo lastno ženo, in sicer je dejal, da se ozira po onih ženah, ki so lepše, kakor njegova. Tožiteljica je rekla: Zakonskemu možu sicer ni mogoče zabraniti, da bi se mu druge žene ne dopadle bolj, kakor njegova lastna, ker je to posledica stvar okusa, vendar pa je za ženo žaljivo, če se njen mož, kadar ženo hodi, ozira po drugih. Kot daljni vzrok tožbe je tožiteljica navedla, da ji je mož pri različnih domačih preprih grozil z ločitvijo. Toženi mož se je zagovarjal s tem, da oziranje po drugih ženah ni nikako žaljenje lastne žene in da zagroženje z ločitvijo se ni nikak vzrok za ločitev zakona. Tožitelj je predlagal, naj se njegov zakon loči, a samo iz krivde žene, ki je šla od njega proč. Deželno sodišče je pač ločilo zakon, a izreklo je, da po krivdi obeh zakoncev. Višje sodišče in najvišje sodišče pa sta drugače razsodili: Ločitev zakona sta potrdila, a izrekli sta, da je samo žena kriva. V utemeljevanju najvišjega sodišča je rečeno: Mož, ki gre na sprehod s svojo ženo, pa se ozira po drugih ženah, pokaže s tem pač veliko pomanjkanje manir, ali taka žalitev, da bi zaradi tega bila opravičena ločitev zakona, to ni. Tudi moževa izjava, da se lahko z ločitvijo zakona da napraviti konec domačim prepriom, ni nikak občutna žalitev. Pač pa je žena s tem, ker je kar odšla od svojega moža, storila dejanje, zaradi katerega pade nanjo krivda za ločitev zakona.

Brzojavna poročila.

Odprava carine.

Dunaj, 24. aprila. (Kor. urad.) Uradna »Wiener Zeitung« objavlja ministerijalno naredbo, s katero se začasno odpravlja carina za uvoz:

* **Napad »Zeppelinov« na angleška mesta.** Angleški listi poročajo o zanimivem slučaju, ki se je pripetil pri zadnjem napadu »Zeppelinov« na angleška obrežna mesta. V Blythn se je vršilo kratko po zahodu solca na nekem velikem prostem polju mnogoštevilno obiskano zborovanje, na katerem se je razpravljalo o vprašanju splošne vojaške dolžnosti. Na zvišenem prostoru je stal ravno govornik, ki je občinstvu v najstrašnejših barvah slikal grozote nemške invazije in posebno še strašno nevarnost napadov »Zeppelinov«. Občinstvo ga je mnogokrat prekinilo z ironičnimi medklci. Končno je bil govornik že popolnoma razburjen in v tem razburjenju je stegnil roko ter pokazal proti nebu: »Bodete že drugače govorili, če se bo tamkaj gori prikazal nepoklicani gost!« Komaj je bil govornik izgovoril te besede, že se je zaslilo nad glavami ropotanje motorjev in vsi zborovalci so se ozrli proti nebu. Na večernem nebu se je videlo majestetično senco velikega »Zeppelina«, ki je z veliko naglico plul proti notranjosti dežele.

volov, krav, telet, ovac, koz, jagnjet, svinj, ki tehtajo 60 kg in več, perutnine vsake vrste, divjačine, mesa, kruha, prepečenca, pečiva, testenin, sveže prekajenega mesa, sira, slanikov, mesnih konzerv, sadja, sočivja vsake vrste, sočivnatih konzerv, če-bulje, česna in gotovih sladkornih vrst.

Zakon proti sleparskim dobaviteljem.

Budimpešta, 23. aprila. (Kor. u.) Justični odsek poslanske zbornice je razpravljal o zakonskem načrtu, ki se nanaša na kaznovanje sleparskih vojni dobaviteljev in njihovih pomočnikov. Zakonsko predlogo so v raznih točkah izpremenili. Najvažnejše izpremembe določajo med drugim, da zapade smrtni kazni tisti uradnik, ki je kršil svojo dolžnost in se dal podkupiti, ako se je to zanemarjenje dolžnosti prigodilo med vojno in je vsled tega kak član armade izgubil življenje, s čemer se je moglo že v naprej računati. Isti kazni zapade tudi dobavitelj, ki je s kršenjem pogodbe nameroma zakrivil kaj sličnega. Daljša debata se je razvila o vprašanju, ako naj kazenske določbe veljajo tudi za preteklost. Referent je predlagal tako določbo, vendar pa se naj za take slučaje mesto smrtne in dosmrtna kazni, uvede ječa od 10 do 15 let.

Pošta za Anglijo.

Amsterdam, 23. aprila. (Kor. ur.) Parnik »Kopenhagen« Greit Eastern-zeleznice, je priplul danes jutraj iz Vlissingena z angleško pošto in je sprejel holandsko na krov. Plul je ž njo na Angleško. Londonski poročevalec »Handelsblada« izve, da nameravajo za sedaj dvakrat na teden pošiljati z angleškimi ladjami pošto na Nizozemsko. Ne vedo še, koliko časa bo ustavljen normalni promet.

Uši prenašajo pegasti legar!

Ne obotavljajmo se torej poslati našim vojakom vojno-poštni vzorec »Zacherlina«, s čigar radikalno učinkovitostjo ni primerjati nobenega drugega sredstva. Dobiva se povsod. Poštne prosto odpošilje naravost na bojišče proti vpošiljati K 2 — naprej firma J. Zacherl, Dunaj 117. 842

Današnji list obsega 12 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lasnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Velika svota denarja

se zamore naključiti vsakomur, ki postane naš naročnik. — Brezplačna posajnsila pošilja 545

Srečkovno zastopstvo 1. Ljubljana

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 309,2		Sredni izračun tlak 736 mm			
april	čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
23.	2. pop.	730,6	11,3	sl. vzhv.	dež.
"	9. zv.	729,9	10,1	brezvetr.	oblačno
24.	7. zj.	729,5	10,0	sl. vzh.	del. jasno

Srednja večerajšna temperatura 10,3, norm. 11,0. Padavina v 24 urah mm 2,2.

1040

Potrtega srca naznanjamo prežalostno vest, da je naš predobri soprog oziroma oče, stari oče, brat in stric, gospod

Anton Orehek

cesarski svetnik in c. kr. davčni naduravitelj v p.

danes, dne 22. t. m. po kratki bolezni mirno v Gospodu zaspal. Pogreb nepozabnega rajncega se vrši v soboto, dne 24. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče. Predraga nam pokojnika priporočamo v blag spomin.

V KRANJU, dne 22. aprila 1915.

Kornelija Orehek, soproga — Nelly omož. Rooss, Slavi Orehek, učiteljica, Ivan Orehek, c. kr. nadporočnik, otroci. — Albert Rooss, davčni upravitelj, zet. — Nefica, Albert, Bogomila, Marijan, vnuki.

Zanikarne ljudi

vedno preseneti kak pripetljaj, ki

nanj niso bili pripravljeni in ki jih spravlja v zadrego. Posebno mučno je to, ako gre za influenco, nahod, kašelj, tesnobo v prsih, kratko sapo in bodenje v plečih. Za take slučaje

imajo previdni ljudje Fellerjev razkrajajoči, blažeči rastlinski esenci fluid z znakmo »Elsafluid« pripravljen. 12 steklenic tega preizkušene-ga domačega zdravila pošlje za 6 K

franko lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 238 (Hrvaško). Obenem pa lahko naročimo tudi Fellerjeve odvajalne rabarbarske kroglice z zn. »Elsakroglice«. 6 skatilič za samo

4 K 40 vin., da jih imamo pri roki ob zagatenju, želodčnih težkočah, opešanju črev, pomanjkanju slasti, vzmetavanju itd.

Ma - - - - -

Največja izbora žalnih klobukov.

Priporoča se
solidna trdka**modni salon****MARIJA GÖTZL, Židovska ulica števil. 8.**specialno damskih in otroških slamnikov
ter svilenih čepic v najnovejših oblikah.

Vnana naročila obratom pošte in na izbero.

Krapinske toplice(Hrvaško.)
Pojasniti in pre-
spisati daje zastoj
ravnateljstva.zdravijo protin, rev-
matizem, ischias.
Otvoritev 20. aprila.

Kupujem železo in stare kovine

kakor: kotlovinu, bronc, medenino, težko in
lahko, svinec, kositer, železo, težko in lito.
ANTON CERNECA, Trst, ulica Olmo št. 4. Telefon št. 430.**PATENTE**vseh dežela izposluje inženir 362
M. GELHAUS, oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

10 letna garancija!

Gritzner-jev šivalni strojnajboljši sedanjosti za rodbino in obrt.
Krasna oprema, lahek tek. Učenje
brezplačno v hiši.Veze, šitka, krpa nogavice in perilo.
Edina tovarniška zaloga**JOS. PETELINC**Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7
blizu franciškankega mostu, lavo za vodo.
Zahlevajte cenik. Pričam tudi na dom zaradi dogovora.

POZORI!

POZORI!

**Cvetlični salon
Viktor Bajt**

Selenburgova ul. 6, zraven glavne pošte.

Sopki, venci s trakovi in napisi se
izdelujejo po najnižjih cenah. Delo
okusno vezano. Velika zaloga krasnih
suhin vencev.

Priporoča se z odličnim spoštovanjem

Viktor Bajt.

Naslov za brzojavi:

Viktor Bajt, cvetlični salon, Ljubljana.**:: Ob 100 letnici ::****KOLES**

stoje na

višku moderne tehnike

Es-ka in Adler kolesa

domače trdke

A. GOREC

specialne trgovine s kolesi in deli

Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 14

„Novi svet“, nasproti Kolizeja).

Priporočamo specialno

damsko in otroško konfekcijo

zelo solidne trdke

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg števil. 9. — Lastna hiša.

Najnovejša

KOSTUME

Najnovejša

BLUZE

Plašče, jope

Zalno — domače obleke

Perilo, čepice, medre

in modne predmete.

KRILA**Otroške oblekice in obleke za mladenke.**

Higienično perilo in druge potrebščine za novorojenčke.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

Stanje denarnih vlog na knj. in tek. račun 31. dec. 1914:

K 202,841.494.—.

C. kr. priv.

Stanje den. vlog na hran. knjizice 31. marca 1915:

K 83,553.307.—.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vogal Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

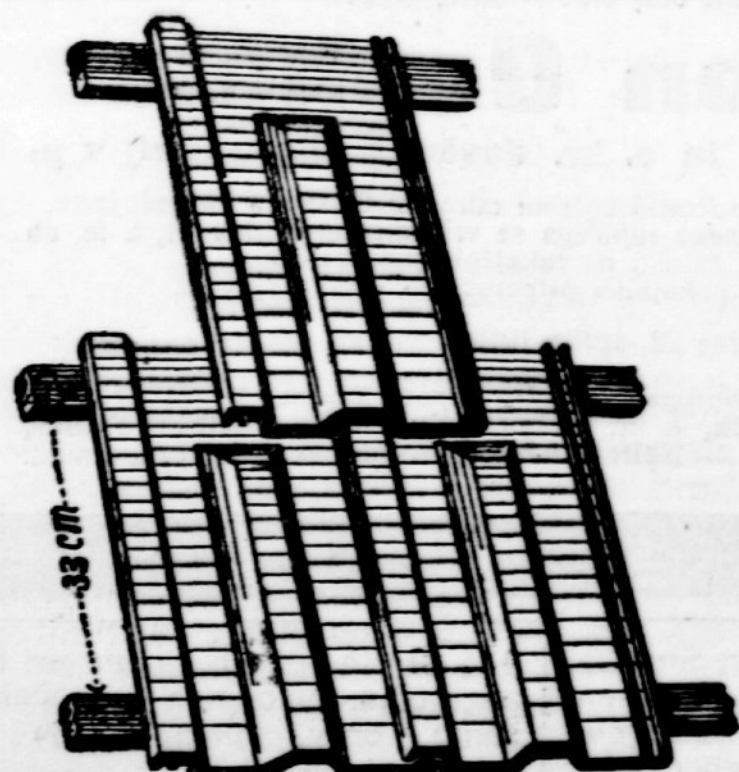
Delniški kapital in reserve 65,000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne
knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obre-
stovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih
papierjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih
papierjev in posojila nanje.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsakdar brezplačno.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje ku-
ponov in izžrebanje vrednostnih papierjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. —
Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papierjev, listin,
dragotin itd. pod lastni zaklepom stranke. — Opravišče c. kr. razr. loterije Brezplačna revizija izžre-
banih vrednostnih papierjev. — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike.

Brzojavke: Prometna banka Ljubljana. — Telefon števil. 41

Peter Kozina & Ko.**tovarna čevljev v Tržiču, na Gorenjskem.**Prodaja svoje lastne izdelke na debelo in drobno
v Ljubljani, Breg, nasproti sv. Jakoba mostu**F. P. VIDIC & KOMP., LJUBLJANA**: tovarna zarezanih strešnikov :
ponudi vsako poljubno množino dvojno zarezani**strešnik-zakrivač**

: s poševno obrezo in priveznim nastavkom. :

Brez odprtih navzgor! Streha popolnoma varna pred nevihtami!
Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti.Na željo posiljamo takoj vore in popis.
Spretni zastopniki se sprejmejo.

Francozi in Nemci.

(Dolje.)

V časih Kristovega rojstva so bili Germani že v Evropi. Zavzemali so vso današnje Nemčijo in Belgijo, vladali so že sedanje severne dežele, potem Češko in Moravsko pa tudi vso Poljsko. Daleč od Baltijskega morja pa do Črnega morja so bile nemške naselbine.

Germanse rodove je iz mrzlih in divjih pokrajin vleklo vse bolj in bolj v rodovitnejše, gorkejšje in kulturnejše kraje. Silili so v Galijo in silili so v Italijo. Za Germani pa so prihajali Slovani, pritiskali Germane naprej in jih končno stisnili tako, da so se ene skupine — Anglosaksoni — preselili v današnje Anglijo, drugi pa se umaknili na sever v še mrzlejšje kraje, namreč v škandinavske dežele.

V 6. stoletju so bili Germani stisnjeni na razmeroma ozek prostor. Na vzhodu so mejili ob Češke dežele, na zapadu ob Vogeze in Ardeene. Zapleteni so bili v neprestane boje z sosednimi slovanskimi narodi, ki so močno prodirali za Germani. Še v 8. stoletju so Slovani stanovali v današnji Nemčiji in sicer notri do reke Main in do Lüneburga.

Ko so stopili germanski narodi v zgodovino, se niso čutili kot člani ene rodbine ali enega plemena. Bili so razdeljeni na narode, katerih vsak je imel svoj, četudi po izvoru soroden jezik in tudi svoje ime. Kimbri, Tevtoni, Gotje, Svevi, Alemanni so bili med seboj primeroma v tistem narodnostnem in jezikovnem razmerju, kakor so danes Španci in Romani, Italijani in Portugalski.

Tisti Germani, ki so ostali v današnji Nemčiji, so bili popolnoma ločeni od drugih germanskih plemen in so se šele tekom dolgih vekov zliili v en sam narod. Kdaj so se Nemci začeli kot narod imenovati »Deutsche«, se ne da prav natančno določiti. Šele v 10. stoletju so sploh začeli rabiti izraz »deutsch« (seveda v staronemški obliki), a imenovali so tako le svoj jezik, ne svojega naroda; rabili so ta izraz za označevanje ljudskega jezika v nasprotju z latinskimi uradnimi in cerkvenimi jeziki. Imenovanje »Deutschland« se je začelo rabiti šele v 12. stoletju, in izraz »deutscher Kaiser« je rabil prvi šele Martin Luther v svojem spisu »An den Adel christlicher Nation«.

Karol Veliki je združil z drugimi narodi vred tudi vse germanske narode v osrednji Evropi v eno državno celoto. Ustanovil je hotel svetovno državo, univerzalno monarhijo, pri kateri se je držal tradicij rimskega imperija. Premagal je Slované in Sakse ter oboje raznarodil; preseljeval je namreč Slované v germanske pokrajine, Germane pa zopet v slovanske pokrajine. O tem delovanju Karla Velikega bo morda drugič prilika kaj več povedati. To stoji: do Karla Velikega so germanska plemena silila vedno v današnje Francosko in v Italijo in še naprej; za časa njegovega vladanja so storili historični preobrat in so obrnili fronto zopet proti vzhodu, to je proti Slovanom.

Kmalu po Karlu Velikem se je cesarstvo razdelilo. Karol Plešeglavci je bil prvi francoski kralj — druge dežele so pač ostale cesarske, a nacionalna nemška država to tudi zdaj še ni bila, ne po vladanju ne po prebivalstvu, ampak kozmopolitična država in še Oton Veliki je bil kronan za rimskega cesarja, za kralja Frankov in Longobardov, ne pa za kralja Nemcev. Svetovno gospodstvo, za katerim so ti cesarji stremili, je bilo pač pravo nasprotje nacionalne države.

V srednjem veku niso bili Nemci nič manj plodoviti, krepki in zdravi, kakor v prejšnjih časih, a prebivalstvu se dolgo časa ni bilo treba seliti, ker je dobivalo doma dovolj kruha. Nemci so namreč zgradili mesta, posekali gozde, osušili celo močvirja in prisilili zemljo, da je redila desetkrat več ljudi, kakor poprej. Toda v 11. in v 12. stoletju se je prebivalstvo v Nemčiji tako hitro množilo, kakor na Francoskem in končno je zopet nastalo težko vprašanje: kam z ljudmi?

V Galijo (Francijo) ni bilo več mogoče. Francozi so bili močni, imeli so že nacionalno državo in bi se bili lahko ubranili vsakega navala. Poleg tega so med tedanje Francijo in med Nemčijo ležale province nekdanje Lotaringije: Luksemburg, dežela Liège, Brabant in Lotaringija sama. V teh deželah so prebivalci pofrancozenci Germani, ki so pač imenoma pripadali cesarstvu, a so bolj poslušali kralja v Parizu, kakor nemškega cesarja. Mali valonski in nemški vladarji so bili priljubljeni gostje francoskih kraljev in mnogo jih je bilo, ki so dali življenje za Francijo v velikih vojnah med Angleži in med Francozi.

Tako je vzlic visokim Alpam prišla Italija v nevarnost. Nemci so mnogokrat udarili v Italijo, za časa Otonov, za časa Henrikov in za časa Friderikov. Toda naselbe v Italiji se niso posrečile. Kolonisti so se potopili v domačem prebivalstvu. Italijani so se branili nemškega gospodstva in papeži so se postavili proti cesarjem in provzročali na Nemškem celo anarhije in revolucije.

Odprti je bil Nemcem sam vzhod. Tam ob Labi, ob Odri, ob Visli, ob Donavi so stanovali Slovani. Nemci so se bili od Rimljanov in Galov naučili kulture, med tem ko so Slovani še živeli v primitivnih razmerah. Gotje, Huni, Avari in Madžari so bili pridrveli čez Slované in jih oslabili — Nemci so imeli lahko delo in ker so se pri Galih in Rimljanih naučili boljšega kmetovanja, se tudi niso več strašili vlažne zemlje in mrzlih krajev in so začeli kolonizirati slovanske dežele.

Mejni grofje iz rodu Anhalt so korak za korakom zavajevali Braničor in položili temelj državi, iz katere so Hohenzollerni napravili sedanjo Nemčijo. Vitezi nemškega reda so zavajevali pokrajine ob Baltijskem morju in prodrli celo v Livlandijo, v Estonijo in v Kurlandijo, kjer so se njihovi nasledniki kot grajščaki in veleposestniki ohranili do danes. Rudolf Habsburški je porazil češkega kralja in je ustanovil Avstrijo. Iz poraza Slovanov sta zrasli Prusija in Avstrija.

Toda pravi zavajevalci slovanskih dežel niso bili močje z mečem, ampak trgovci in grajščaki. »Hansa« je svoje trgovsko gospodstvo razširila po vsem severu, notri do ruskega Novgoroda, grajščaki so klicali in naseljevali kmetovalce, v mesta pa so prihajali obrtniki. Ta invazija je bila počasna, a trajna. Vitezi nemškega cesarja so zavzeli gradove slovanskih knezov, kakor prej gradove dalskoromanskih senatorjev. A dočim so se ti vitezi na Francoskem pofrancozili, na Angleškem poanglicanili, so v slovanskih državah vzdržali svojo narodnost.

Koncem srednjega veka se nemška plemena še vedno niso prav čutila kot enoten narod. Raztrgala so jih potem še bolj verska nasprotja. Zlasti tridesetletna vojna, nastala iz verskih nasprotij, je bila pravo klanje ljudi in številno prebivalstva se je strahovito skrčilo.

Zdelo se je, da se nasprotje med protestantskim severom in med katoliškim jugom v Nemčiji ne bo dalo nikoli premostiti in da ostane nemštvo razdeljeno za vedno na dva naroda. Protestantje so klicali pomoč Dance, Švede in tudi Francoze proti svojim drugovernim bratom, katoliška Avstrija, ki je bila nemškega značaja, je proti nemškim protestantom pošiljala Špance.

V onih dolgih stoletjih od razdelitve cesarstva Karla Velikega na francosko kraljevino in na rimsko cesarstvo nemške narodnosti, so tako francoski kralji, kakor nemški cesarji imeli nešteto vojn z različnimi državami, a velikega nasprotja med Francozi in med Nemci pravzaprav ni bilo. To se je začelo šele začetkom 16. stoletja, ko so razmere tako nanesle, da se je porodilo vprašanje, kdo bo imel prvenstvo in nadvlado v Evropi: ali francoski kralj ali nemški cesar. Ta boj se je začel pri volitvi novega cesarja. Za krono nemškega cesarja se je potegoval tudi francoski kralj Franc I., a izvoljen je bil Habsburžan Karol V., ki je vladal tudi Španko in velik del Italije ter španske kolonije, tako da se je reko o njem, da v njegovoj državi solnce nikdar ne zaide.

Boj med Francijo in Avstrijo-Španko je trajal celih 250 let, seveda z mnogimi presledki, ne da bi bil prinesel kako definitivno odločitev. Pri tem pa ni pozabiti, da je bil to bolj boj med raznimi vladarji, kakor med francoskim in nemškim narodom. Nacionalni momenti v teh bojih sploh niso prišli v poštev. Najbolj se to spozna iz dejstva, da se je začel po 30letni vojni začela širiti francoska kultura na Nemškem.

V 18. stoletju se je Prusija pomaknila med velike države. Iz skromnih začetkov se je tekom časa mogočno razvila in je sredi razdrapanega nemškega cesarstva vpliven faktor. Hohenzollerni so znali polagoma razširiti meje svoje države in znali so prusko prebivalstvo vzgojiti. Največje svoje načrte so znali vedno uresničiti z najmanjšimi troški. Pruska država ni bila kdo ve kako prostrana, bila je mala obljubljena in v primeri s Francijo ali s Češko zelo ubožna, a vendar so imeli pruski kralji vedno veliko in močno armado in zakladnice vedno polne. Prusi so bili malo prijazni in malo kavalirski, a imeli so vse koristne kreposti, zlasti zdravje, štedljivost in vztrajnost. Znali so čakati na ugodno priliko in jo krepko izrabiti.

Nikoli se niso lotili vojne, samo da bi obveljala kaka ideja in celo ne iz samoljubja, kakor n. pr. francoski kralj Ludovik XIV., ki je začel vojno proti Nizozemski, samo da bi maščeval storjeno mu žaljenje, ki je začel drugo vojno, samo da bi bil pokrovitelj katolicizma in ki je Franciji storil ogromno škodo z vojno za špansko dedščino na korist vnuku, ki se je potem še izneveril francoskemu narodu. Pruski kralji niso nikoli rekli »Država — to sem jaz«, kakor Ludovik XIV., a mislili so vedno samo na velikost svoje države in zanje je velikost države pomenila, razširjenje teritorija in vedno pripravljeno armado.

(Nadaljevanje na 9. strani.)

Najboljše
za negovanje zob.

Zahtevajte

zastoni in poštnine prosto moj glavni katalog s 4000 podobami, ur, zlatine in srebrnine, glasbil, orožja i. t. d. i. t. d.
"Prva tiskarna ur"
JAN HONIGER, c. kr. dvor. dolav. tel. Most 834. (Češko).
Niklasta ankerica K 380, boljše kakovosti K 420, v starosrebrnem kovinskem rokoku okroju K 480, s švicar. kolesjem na sidro K 5— Vojne spominke ure K 550, 6—, radijeve žepne ure K 850, niklasta budilka K 290. Razpošiljanje po povzetju. Brez rizika. Zamena dovoljena ali denar nazaj.

Pri epidemijah in vseh
infekcijskih boleznih

Mattoni's Preiskušeno od-
vracalno sredstvo
Giesshübner
slatina.

Za zdravje želodca!

Čez

ga ni!

Po njem ti jed diši,
želodec ne opeša
in glava ne boli!

Zahtevajte izrečno „FLORIAN!“

Zavračajte ponaredbe!

Postavno varovano.

! Solidno blago. !
! Najnižje cene. !
M. Schubert
preje Bilina & Kasch,
Ljubljana, Zidovska ul. 5.

priporoča veliko zalogo tkanin in
glase-rokavice, modno blago za
gospode in dame, raznovrstne fine
parfume, ročna dela in material,
kirurški predmete. 413

Moderna predtiskarija.

Izdelovanje preoblečenih gumbov.

Išče se

učenec

priden in marljiv deček, za galanterijsko
stroko. Ponudbe naj se pošljejo na
trdko 919

Ant. Adamič, Kranj, št. 180.

Franc Furlan

naslednik Faschingove vdove

ključavničarstvo

in

zaloga štedilnikov

se nahaja:

10

Ambrožev trg šte. 9.

Za birmance in botre

priporoča trdko

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica 9

svojo bogato zalogo oblek

986

po najnižjih cenah in solidni postrežbi.

Zahtevajte cenik!

Zahtevajte cenik!

Največje priznanje in priljubljenost so si že pridobili
moji patentirani

93

spominski prstani

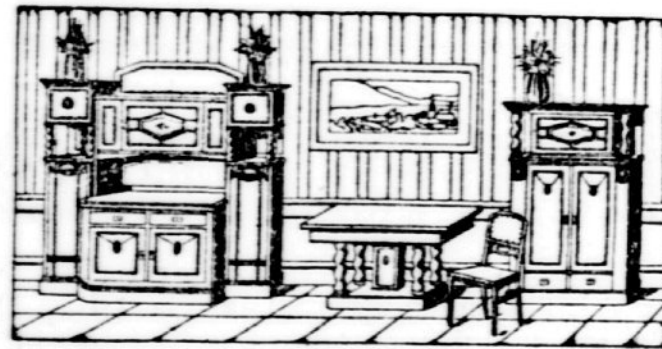
ker so resnično najtrajnejši vojni spomin ter najprimernejši za razno-
vrstna darila. — Na mnogobrojna vprašanja vljudno naznanjam, da so
isti edinole pri meni dobili ter blagovolite zahtevati brezplačni cenik.

5% za Rdeči križ.

LUD. ČERNE, juvelir in trgovec,
Ljubljana, Wolfova ulica 3.

Zaloga pohištva in tapetniškega biaga. — — — — — Mizarstvo.

Popolna
spalna oprava:
2 postelji, 2
omari, 2 nočni
omari in 1
umivalnik z
marm. ploščo
in ogledalom
K 350.—.

Jamci se za
solidno delo.
Cene
konkurenčne.
Zahtevajte naj-
novejši katalog,
kateri obsega
nad 300 mo-
dernih slik.

— — — — — Otroški vozički. — — — — —

J. Pogačnik, Ljubljana,

Marije Terezije cesta št. 13—18.

Priporoča: največjo izbiro slamninkov za dame in deklce

Modni salon

Stuchly-Maschke

Ljubljana

Zidovska ulica št. 3 Dvorski trg 1.

Solidno blago.

Ispisovanje žalnih klobukov.

Priznane nizke cene.

kakor tudi bogato zalogo žalnih klobukov.

Popravila točno in uspešno.

Popravila točno in uspešno.

Izurjena kuharica

in samostojna gospodinja išče službe pri kakem gospodu ali v župnišču. Ponudbe na uprav. »Slovenskega Naroda« pod šifro »Varčna gospodinja 1044«.

Dve nemehlovanji sobi

pripravi tudi za pisarno 1045
se odda takoj 1046
na Miklošičevi cesti 18. I. nadstir.

Kolo

rabljeno, v dobrem stanju, s prostim tekom, se kupi.

Naslov: Wolfova ulica št. 3/I, od 12.—2.

Poslovodja ali kot trgovski sodrudnik

specerijske stroke išče službe. Je 33 let star in trajno vojaščine prost. Nastop takoj. Ponudbe pod »Poslovodja/1047« na upravništvo »Slov. Narod«.

Zlata verižica

na obroke!
60 gramov težka K 140.—, mesečno K 4.—. Prve vrste srebrna ura s 3 srebrnimi pokrovi K 14.—. Dobavljajo se na vse strani. Kdor bi rad ceno 1 kupil, naj piše takoj.
R. LECHNER, zaloga zlatnine
Breslava (Lundenburg) 299.

Obdajo se: elegantno, visokoprtilično stanovanje v villi

obstoječe iz 4 sob, steklene verande, kopalnice in pripadki ter uporabo vrta, za takoj ali za avgust.

Lepo stanovanje

v I. nadstropju na Bleiweisovi cesti št. 20, obstoječe iz štirih sob in pripadki za takoj ali za avgust.

Vpraša se v pisarni J. Supančiča na Bleiweisovi cesti št. 18. v I. nadstropju.

Nadležne kocine

na obrazu ali na rokah odstrani v 5 minutah

Dr. A. Riza 905

odstranjevalec kocin.

Zaj. neškodljivo, gotov uspeh. Pušica za 4 K

zadostuje. Razpošiljanje strogo diskretno.

Nos. dr. A. Riza, laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17/E.

Zaloga v Ljubljani: Lekarna »pri zlatem jelenu«, drogeriji A. Kanc in »Adrija«.

Ceno se prodaja

žaga venecijanka

s krožno žago in transmisijami, 4 pare mlinskih kamnov ter razne vrste gonilnih jermenov. Proda se tudi vsaka stvar posebej. Tudi se prodaja dinamo 6 konjskih sil. 1042

Več se izve v kavarni »Vespernik« v Ljubljani.

Nagačenje

vsakovrstnih ptičev in živali v naravnem izdelku prevzema Ferd. Schulz v Sp. Siški
Koločvorska cesta št. 149 in 191.
975

Krastova drva

1 m dolgo izdelana, kupim vsako množico, postavljena v vagon na železniški postaji.

Jos. Samsa, Ilirska Bistrica.
994

Rogaška mineralna voda

Vrelec: Tempel, Styria, Donati

Čisto naravno polnjenje.

Izborne zdravilne vode proti:

želodčnim in črevesnim boleznim (grila, disenterije, logar)

sočni kislini sladkorni bolezni

Preležanosti boleznim na jetrih.

Zaloga: Michael Kastner in A. Šarabon v Ljubljani.

G. Flux

Gospodsk. ulica 4,

I nadstropje, levo. 1033

Uradno dovoljena, že 20 let obstoječa najstarejša ljubljanska

posredovalnica stanovanj in služeb

v udobnost cenj. občinstva zopet v središču mesta.

» Priporočila in namešča le boljše »

službe iskajoče vsake vrste

kakor

privatno trgovsko in gostilniško osobe

izbira različnih služeb, zlasti za ženske

Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena.

Pri vnanjih vprašanjih se prosi za odgovor znamka.

Trgovsko-obrtna kreditna zadruga v Celju

sklicuje s tem

izredni občni zbor

na nedeljo, dne 2. maja 1915 ob 2. uri popoldne v pisarno zadruga. 1039

DNEVNI RED:

Dopolnilne volitve v načelstvo in nadzorstvo ter slučajnosti.

M. ROSNER & Co.

v Ljubljani

veležganjarna sadja in

tovarna likerjev

priporoča

v svoji lastni žganjarni

kuhane izdelke i. s.:

slivovko

brinjevec

hruševac

tropinovec

pristnost zajamčena.

Vermut-vino

najboljše kakovosti.

Ugodne cene!

Vzorci na razpolago.

Mehlovano stanovanje

1 do 2 sobi, s kuhinjo ali brez nje,

se takoj odda 1025

na Karlovski cesti št. 32.

V službo se sprejme

stenograf ali stenografinja

Pogoji: dobra izvežbanost v tesno-

pisju, znanje slovenščine in nemščine.

Ponudbe, v katerih naj se navede

dosedajno službovanje, plačilni zahtevki

in dan mogočega vstopa so nasloviti

na: paromlin Celje, poštni pre-

dalec št. 40. 935

ogrsko in kranjske salame

fino, sočno šunko (gnjat), kranjske klo-

base, prekajeno meso, slanino s papriko,

najboljši pralni emendolski sir ter sladko

: čajno surovo maslo priporoča trdika :

J. Buzzolini

delikatesna trgovina

Ljubljana, Lingarjeva ulica.

Vsakdanje pošiljanje od najmanjše do naj-

večje množine po najnižji ceni. 130

Volno

ovčje, oprano in neoprano,

kupim vsako množico po naj-

višji ceni proti takojšnjemu

plačilu ter plačam vožnjo sam.

Veletrgovina R. Stermachi,

Celje št. 15, Stajersko.

Pristno brnsko blago.

Spomladanska in poletna sezija 1915.

Kupon m 3-10 dolgo

za popolno moško obleko

(suknja, hlače, telovnik)

» stane samo »

1 kupon 8 kron

1 kupon 10 kron

1 kupon 15 kron

1 kupon 17 kron

1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko 20 K,

dalje blago za površnike, turistovski

loden, svilnat kamgarne, blago za dam-

ske obleke itd. razpošilja po tvornih

cenah kot solidna in poštena vrlo znana:

Zaloga tvornice za sukno

Siegel-Imhof v Brnu (Brün).

Vzorci gratis in franco.

Od tega, da direktno naročajo blago

pri firmi Siegel-Imhof na tvorniškem

kraju, imajo privatni odjemalci veliko

prednost. Največja izbira. Stalne naj-

nižje cene. — Tudi najmanjša naročila

se izvrše najpozorneje in natančno

po vzorcu. 465

Kolarski pomočniki

dobe trajno delo, event. hrano in

stanovanje v hiši. 1023

Kolarstvo Rath, Gradec, Kalvariengürt. 1.

Lepo stanovanje

obstoječe iz 2 sob, predsobe, kuhinje,

jedilne shrambe in pritliklin, se takoj

odd. 1029

Naslov pove upravni »Slov. Narod«.

Trgovski pomočnik

vojaščine prost, dobro izurjen v tej

stroki, se sprejme na prvo mesto.

Ponudbe na upravni »Slov. Na-

roda« pod šifro »zanesljivost/1035«.

1035

Trgovska sodrudnica

učeneec

se sprejmeta v trgovini z meš. blagom

A. Domicelj, St. Peter n. Kr.

Izprašana učiteljica

za mestanske šole, večša sloven-

skega, hrvaškega in nemškega jezika,

zmožna dvojnega knjigovodstva ter

izvežbana v trgovskih računalih, išče

primerno službo v kakih pisarni

v mestu ali na deželi. 1028

Cenjene ponudbe prosi na upravni

»Slov. Nar.« pod »izprašana/1028«.

Lepo moderno stanovanje

obstoječe iz 3 sob, kuhinje, kopalni, itd.

z elektr. razsvetlj. odda se za ma-

jev termin, v III. nadst. vogalne hiše

Dunajska c. 22. in Sodna ul. 1. Na-

tančnejše v I. nadst. »Hotela pri Ma-

liču« vrata št. 12. 485

Trgovec, samec,

s 3 lepimi trgovskimi podjetji bi se

po tej nenavadni poti

v svrhu ženitve

rad seznanil z brhko, domačo vzgojeno

deklico v starosti do 30 let ter iz dobro

situirane rodovine. — Dopisi s sliko so

se prosijo pod »Eigenes Heim 6013«

na Rudolfa Mosse, Dunaj I, Seiler-

stätte 2. 988

Št. 6274.

1049

Razglas.

Obiskovanje ruskega ujetniškega tabora v Zalogu.

Ljubljanska občinstvo se s tem opozarja, da je vsled odredbe c. kr. okrajnega glavarstva v Ljubljani z dne 20. aprila 1915, št. 9264, promet na občinski cesti ob ruskem ujetniškem taboru v Zalogu, in sicer med deželno cesto v Zalogu in občinsko cesto v Spodnjem Kašlju, ob nedeljah in praznikih popoldne popolnoma zaprt, da se s tem prepreči številno obiskovanje tega tabora.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 23. aprila 1915.

Najnižje cene!

Modni salon A. Mildner nasl.

P. Barborič, Ljubljana, Mestni trg 7

priporoča svojo veliko zalogo okičenih

slamnikov, praznih oblik, cvetlic i. t. d.

Vedno velika izbira žalnih klobukov.

1048

Fopravila točno in ceno.

Fopravila točno in ceno.

Dobro blago!

Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 800.000.

4 3/4 0/0

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena leta 1881.

Francozi in Nemci.

(Konec.)

V tem, ko so francoski kralji z brezsmiselnimi vojnami zapravljali moči svojega naroda in ko so ta narod izjemali do skrajnosti; med tem, ko so s svojo katoliško politiko vpro-pastili najboljši del naroda, Hugeno-te, ter narod tudi pravno korumpira-li, pa se je Prusija razvijala in kon-solidirala, rasla na moči in na veljavi v svetu. Prusija do sredi minolega stoletja pravzaprav sploh ni imela nikake notranje zgodovine. Kralji so bili skrbni očetje, plemstvo je bilo zvesto udano državi in kralju, du-hovščina ni nikoli hrepnela po gos-podstvu, prebivalstvo ni imelo no-benih posebnih zahtev. Administra-cija je bila stroga, a dosledna in po-štena. Ravno v tistih časih, ko je korupcija v drugih državah kar ču-dovito cvetela, je na Pruskem ni bilo nič.

Pruskim kraljev tudi zmage niso nikoli spravile iz ravnotežja. Po se-demletni vojni je kralj Friderik II. natančno vedel, da je najznamenitej-ši vojskovodja svoje dobe, a vladal je po tej vojni še celih 24 let v po-polnem miru in je izvršil razdelitev Poljske, kakor kako trgovsko ope-racijo. A tudi če so bili pruski kralji poraženi, niso pri svojem narodu ni-česar izgubili. Kralj, ki je bil pri Jeni strahovito poražen in v Tilsitu pri mirovni pogodbi strahovito ponižan, ni zaradi tega prav nič trpel na svoji avtoriteti.

Prusija je bila stoletja pravza-prav vojaška država. Za nemško kulturo ni veliko storila. Nemška kultura je zrasla v drugih deželah današnje Nemčije in Prusi niso dosti doprinesli k njenemu razvoju in pro-cvitu. Kralj Friderik II., ki je bil ves zavzet za francosko kulturo, prijavil je Voltaireja, čestilec francoskih svo-bodomislecev in je ljubil francosko umetnost in literaturo, a tudi še po njem je na pruskem dvoru vladala večinoma francoščina. Prusija je imela pred očmi samo praktične cilje.

Pred veliko francosko revolucijo, jej vladal v nemškem cesarstvu nekaj kaos. Razdeljeno je bilo na različne velike in male države; poleg absolutistično vladanih monarhij, so bile republike; poleg posvetnih kne-ževin, katerih kralj je bila dedna, so imeli na Nemškem tudi kneževine, katerih vladarji so bili škofje. Nad vsemi temi vladarji je sicer stal ce-sar, a pokoraval se mu ni nihče, pod vladarji je bilo plemstvo, in to se zo-pet ni pokoravalo. Samo na Prus-ki je vladal strog red, dasi se je po kralju Frideriku II. že tudi tam začelo obračati na slabše, kar je pozneje povzročilo veliko katastrofo. Na Nemškem so bili med vladarji tudi tuji. Angleški kralj je vladal Hanover, švedski kralj je vladal da-našnjo Pomorranijo (Pommern), dan-ski kralj je vladal Holstein in Lauen-burg in vojvodstvo Oldenburg je imelo za vladarja ruskega velikega kneza. Mnogo nemških plemičev je tedaj služilo tujim državam; nekate-ri nemški vladarji so dajali svoje vo-jake proti primernemu plačilu Angl-je in na razpolaganje, drugi vladarji so dobivali od dvora v Londonu, v Parizu in v Petrogradu redne pen-zije.

In nihče se ni ob tem spodbikal in noben človek se ni zavedal ideje o nemški domovini. Tudi ko je v li-teraturi nehalo posnemanje Franco-zov, ko je postala nemška literatura originalna, še vendar ni dobila naci-onalnega značaja, marveč je bila kozmopolitska. Še Schiller ni imel prave nacionalne zavesti; bil je hu-manističnega mišljenja in svobodo-ljuben, a ne nacionalen; Goethe in Hegel sta bila velika občudovalca francoskega cesarja Napoleona I. Pač sta bili v nemškem cesarstvu tudi dve veliki državi, ki sta med seboj tekmovali, namreč Avstrija in Prusija, toda ne ena ne druga ni niti mislila na to, da bi si nemški patrio-tizem, to je nemško nacionalno ide-jo, vzela za zaveznika.

Zgodovina nam torej priča, da med Francozi in Nemci do francoske revolucije ni bilo nikdar nacional-nega nasprotja. Bile so pač vojne, v katerih so se vojniki teh dveh naro-dnosti bojevali drugi proti drugim, a te vojne so vodili vladarji iz politič-nih, verskih ali osebnih nagibov, a nikdar iz narodnostnih nagibov. Vi-deli smo pa tudi, da so bili Francozi kot narod že davno združeni in so se zavedali važnosti svojega edin-stva in svoje nacionalnosti, ko med Nemci še nihče ni mislil na kako združenje in je nacionalna misel še trdno spala.

Vojne, ki jih je povzročila fran-coska revolucija, so v Nemcih šele vzbudile čut, da jim je združenje po-trebno in zavest nemške nacional-nosti v nasprotju s francosko Re-

publika francoska se je polastila le-vega brega Rene, a drugi Nemci se za to izprva niso zmenili. Nemci v zavojevanih deželah se niso čutili čis-to nič ponižane, da so prišli pod francosko oblast in se niso nič prito-ževali, da so bili odtrgani od naro-dnega telesa, ker pač niso imeli čuta za narodno edinstvo. Francoska re-publika jim je dala svobodo in jih je rešila izpod gospodstva, ki je bilo absolutistično in trdo, pri tem pa za-nikrno in za obči blagor brezbržno. — Kaj so torej izgubili? V teh po-krajinah ni imel takrat nihče poželje-nja, da bi prišel pod Prusijo ali pod Avstrijo in zato so se ljudje radi podvrgli francoski republiki. Napo-leon je kot prvi konzul začel na-pravljati red v Nemčiji in prebiva-lstvo je bilo s tem zadovoljno. Napo-leon je sekulariziral duhovske drža-vice, prepodil male vladarje in medijaliziral visoko plemstvo. To so bile dobrote in nemško prebivalstvo jih je pozdravilo s hvaležnostjo.

Toda — Napoleon je šel še dlje. Ustanovil je rensko konfederacijo, razbil je Prusijo, ustanovil westfal-sko kraljestvo in njegove aneksije so segale do Lübecka. Takrat so sinovi nemškega naroda morali za Francijo prelivati kri. Tekom Napoleonovih vojn so telesa nemških vojakov gnojila Evropo od Kadiksa pa do Moskve. Res, Francozi so v anektirane in v odvisnost spravljene nem-ške dežele prinesli večjo svobodo, rešili kmetski stan tlačanstva in uvedli dobro administracijo, a kaj, ko so se dobrote teh preuredb le poča-si prikazovale, dočim je ljudstvo strašno občutilo kontribucije, ki jih je moralo plačevati, in izgubo ljudi, ki so morali iti za vojake pod fran-coske zastave. Kontribucije so bile velikanske in jih je bilo toliko težje plačevati, ker je Angleška zaprla kontinent. Napoleonove armade so bile svojih zmaganih, imele so silne zahteve, vsled katerih je nemško prebivalstvo omagavalo.

Sramotni poraz pruske armade pri Jeni, žalostni pojav, da so se nemške trdnjave vdajale, ne da bi bile oblegane, to je nemškemu naro-du odprlo oči in vzbudilo v njem ne-le nacionalno zavest, ampak tudi že-lio po edinstvu, kajti jasno mu je bilo, da se ubrani francoskega gos-podstva in izkoriščanja samo z zdru-ženimi močmi. Leta 1812., pet let po miru v Tilsitu, so Francozi okupirali celo severni del Nemčije notri do Njemenja. Tedaj je bila mera polna.

Napoleonovo postopanje v Nem-čiji je bilo zanj in za francoski nar-od usodopolno. Napoleon je s Pru-sijo po eni sami vojni ravnal veliko huje, kakor z Avstrijo, ki jo je štiri-krat premagal. Napravil je Prusijo za mučenico in vsi Nemci so gledali na Prusijo kot na tisto državo, ki je največ trpela, ki se mora najhuje ma-ščevati in se torej najbolj posvetiti združenju vseh nemških moči.

Napoleon je Prusiji prepovedal, imeti veliko armado. S tem jo je pri-silil, da je klicala pod zastave pač le malo ljudi, a za razmeroma kratek čas, tako da je imela pač malo ar-mado, a mnogo izvežbanih ljudi. Prusija je iznašla način, kako se ljud-je hitro izvežbajo, in da bi bili izvež-banci vedno na razpolago in da bi jih bilo čim več, je uvedla splošno dolžnost, službovati pri vojaki. Prusija je bila prva država, ki je to uvedla. Napoleonov pritisk je pro-vzročil, da je pri kozmopolitične nemška filozofija postala s Fichte-jem patrijotična, da je nemška po-vezija nehala sanjariti in začela zar-udevati. In Napoleonov pritisk na nemški narod je dal povod, da so iz-ginili s površja nemški državniki stare šole, puhloglavi velearistokrat-je in ceremoniozni klečepazi in so prišli na njihova mesta predstavitelji nacionalne misli in reform zmožni talenti, kakor Scharnhorst in Stein.

Napoleon, ta izredni ženij, ni znal narodov domirati. Namesto da bi bil iskal med nemškim nar-odom prijateljev, namesto da bi bil združeval interese vsaj večjih delov tega naroda in jih spravil v naspro-tje z interesi drugega dela, je pa ne-katerim vladarjem dal imenitnejše naslove in jim razširil ozemlje. A kaj je bilo izkoriščanemu Bavarcu, Saksoncu ali Württemberžanu na tem, da je njegov vladar postal kralj? Zlasti mu ni bilo nič na tem, ker je vendar čutil, da je njegov vladar bil tudi kot kralj samo služabnik Napo-leona. Ti kralji niso bili drugega, ka-kor uradniki Napoleonovi, narod pa je trpel in hudo trpel, naj je imel vladar kakršenkoli naslov.

Tako se je porajalo med Nemci narodno sovraštvo proti Francozom. Veliko gibanje med Nemci l. 1813. je pokazalo, kako srdito je bilo to so-vraštvo in kako goreče, vso maso naroda prevzemajoče je bilo hrepe-njenje po osvobojevanju. Med ljubezni-jo do lastne domovine in med so-vraštvom do Francozov ni bilo več razločka. Nemci so videli v Napo-leonu inkarnacijo Francije.

S pomočjo Anglije, Rusije in Avstrije so se Nemci končno osvo-bodili francoskega gospodstva. V bitki pri Waterloo-u je bil Napoleon končno premagan in v tej bitki se je vse podrl, kar je v dolgih letih zgradil s toliko krvjo. Franciji je dal dunajski kongres zopet tiste meje, kakor jih je imela pred letom 1792., vse drugo pa razdelil med zmagovi-te države.

Toda s tem poplačilom storje-nih krivic in s tem ponižanjem in zmanjšanjem Francije ni še iz nem-ških src izginilo sovraštvo do Fran-cozov. Prestane krivice in bolesti se ne pozabijo tako hitro in lahko, ka-kor dobrote. Liberalno gibanje, ki se je leta 1813. začelo na Nemškem in bi bilo sčasoma ustvarilo boljše raz-meje med Nemci in Francozi, so nemški vladarji zatrli. Na obljube, ki so jih storili v dnevih entuzijazma in žrtvovanja naroda, se po dobljeni zmagi niso več spomnili, pač pa niso imeli nobenega interesa na tem, da bi omejevali nacionalno mržnjo do Francozov. To mržnjo, ki je rasla razmeroma z večjo nacionalno za-vestjo, so povečali še razni politični dogodki. Že leta 1849. je dišalo po smodniku. Na Nemškem je donela »Wacht am Rhein«, na Francoskem je zvenela Mussetova pikra pesem »Nous l'avons en votre Rhin alle-mande«.

Leta 1848. je francoska revolu-cija kakor nalezljiva bolezen prešla malone v vse evropske države in je na Nemškem okrepila in utrdila hre-ponenje po združenju in ko je potem Napoleon III. zasedel francoski pre-stol, netjak prvega, Nemcem nepo-zabnega Napoleona, je bilo gotovo, da pride med Nemci in Francozi zo-pet do nasprotja. Nemci so videli v tretjem Napoleonu nositelja idej, tra-dicij in namenov prvega Napoleona in morda bi ne bil Bismarck nikdar prišel na krmilo, da ni na Fran-coskem vladal Napoleon.

Nemčija, ki je poleg dveh veli-kih držav, namreč Avstrije in Pru-sije, obsegala že dokaj malih držav, ni bila zmožna za kako ofenzivno po-litiko. Rivalitete so bile velike. Bis-marck je prevzel nalogo, da združi manjše nemške države okrog Prusi-je in pomaga tej do zadostne moči proti Franciji. Izvršil je to v letih 1864., 1866. in 1870.

Kolera. Kakor znano, je kakor pri kugi snovališče te strahovite bo-lezni v osrednji Aziji. Lovci, ki v no-tranjem Tibetu love živali z drago-cenimi kožami, se okužijo z neko ži-valco in raznašajo nato te strahovite bolezni v gosto poseljene kraje, kjer gospodarijo neusmiljeno in jih še ka-ravanske ceste širijo na vse kraje. Kolero povzročajo bacili, ki skozi usta vdoro v telo. S pametnim nego-vanjem ust in zob s primernim, raz-kužujočim ustnim čistilom, kakor je Sargova zobna krema ali ustna voda Kalodont, si lahko ohranimo zdravje do pozne starosti. Kalodont, že 28 let najbolj uveden po vseh kulturnih državah, se dobiva po lekarnah, dro-gerijah, parfumerijah in vseh zadev-nih trgovinah.

Kamen v mehuru!

Dr. Bergerja brošura proti postojni za-naj brezplačno. M. Wojacek, München, Paul Heyssesstrasse 5. 821

Vrtnice

grmčaste in ovijalke, cepljene, prosto vzgojene, za vrt in rožnico (lonce) priznane najboljših vrst in kakovosti v bogati izbiri po 40 vin. razpošiljam tudi letos. Zahtevajte katalog. Ivan Kliment, Okrsvajke.

Proti

zobobolu in gnjilobi zob

izborne deluje dobro znana

antiseptična

Melusine ustna in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.

1 steklenica z navodilom 1 krono.

Deželna lekarna Milana Lensteke

v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1

poleg Franc Jožefovega jubilejnega mostu.

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolnišniških blagajin juž. železnice, c. k. tobačne tovarne in okr. bol. blagajne v Ljubljani.

Melusine-ustna in zobna voda.

Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.

Blag. gospod lekarnar!

Prosim vljudno, pošljite mi zopet tri steklenice vaše izborne delujoče antiseptične melusine-ustne zobne vode, ki je neprekosljivo sredstvo

zoper zobobol, utrja dlesno in od-stranja neprijetno sapo iz ust. Za ohranjenje zob in osveženje ust jo bom vsakomur kar najbolje priporočal.

Spoštovanjem

Matko Kaurinovič, kr. pošte meštar

Učenka

katera se je že v manufakt. trgovini in glavni tobačni zalogi učila, išče v svrhu nadaljevanja kakega mesta v mešani trgovini. Naslov pove upr. »Slov. Nar.« 1018

Kontoristinja

popolnoma vešča knjigovodstva ter vseh pisarniških del, želi premeniti mesto. Nastopi lahko takoj. 1009

Ponudbe se prosijo pod »pre-memba 1009« na upr. »Slov. Naroda«

Lepi prsi

Subi

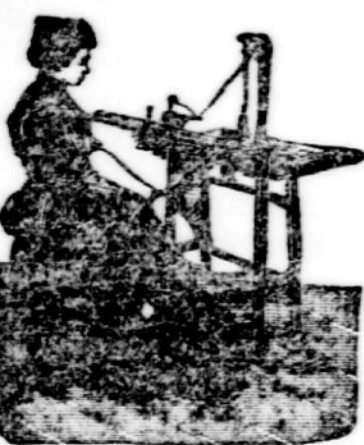
Škodljivo. Cena K 3, 5 in 8.

dobro deklace in žene vsake starosti, ako rabijo moje najnovejšo mazilo za prsi, rabi se samo na zunaj, edino resnično učinkujoče sredstvo, zajamčeno neškodljivo. Cena K 3, 5 in 8. Zraven spadajoče mlo 60 vin.

dobe lepe, polne telesne oblike z mojo redilno moko »Käthe«, zajamčeno neškodljivo, mnogo zahvalnih pism. Cena kartonu K 2-20 po povzetju. Od 4 kar-tonov naprej post. prosto. — Pošiljajte poste re-stante samo če se pošlje denar naprej. — Razpošilja ga

Käthe Menzel, Dunaj VI., Stumergasse 49 K, 2. Stock.

Käthe Menzel, Dunaj VI., Stumergasse 49 K, 2. Stock.

Franc Kos Ljubljana, Sočna ulica.

Podpirajte domačo industrijo! Stare nagavice se ceno podpletujejo!

Specialna mehanična pletilna industrija in trgovina za po-vršne in spodnje jopice, moderčke, telovnike, nogavice, ro-kavice, posebne obleke zoper trganje, pletilni material za stroje itd. na drobno in na debelo.

Pletilni stroj patent »Wiedermann« je edina in najuglednejša prilika za dober zaslužek, pouk brezplačen, trajno delo sigurno Ker delam brez agentov, so cene veliko nižje.

Modni salon

M. Sedej-Strnad

priporoča cenjenim damam

3314

: slavnike le najfinejše izvršbe. :

Žaluzi klobuki vedno na razpolago.

Ljubljana, Prešernova ulica. Palača Mestne hranilnice.

Naznanilo.

P. n.

Dne 12. marca 1915 je umrl moj dolgoletni družabnik v firmi Michael Kastner v Ljubljani, gospod Gustav Kastner.

Že 20 let skupno z gospodom Gustavom Kastnerjem pod firmo Michael Kastner izvrševano trgovino namercavam voditi za-naprej pod lastnim imenom

Julius Elbert.

O tem se Vas usojam obvestiti s prošnjo, da odslej do-pisov, namenjenih za pod firmo Michael Kastner izvrševano trgovino s specerijskim, kolonijalnim, materialnim blagom, z deželnimi pri-delki ter glavno zalogo prirodnih rudniških vod in zalogo soli in petroleja, ne odposiljate več pod naslovom Michael Kastner, nego pod mojim imenom Julius Elbert.

Ker bom firmo Michael Kastner trgovskosodno dal izbrisati, prosim v izogib vračanja pisem, da prav natančno vpošte-vate novi naslov.

Z velespoštovanjem

1043

Julius Elbert,

sedaj edini javni družabnik firme Michael Kastner.

Naznanilo.

Vse blago se prodaja po starih nizkih cenah.

Lepa birmanska darila.

Dajvečja bogata zalega ur, verižic, vojnih obeskov, uhanov, zapestnic, briljantov.

Priporoča in vabi za obilen obisk

F. ČUDEN v Ljubljani

1036

delničar švicarskih tovarn Union ur.

Naročite novi vojni spominski cenik s koledarjem tudi po pošti zastonj.

Zajamčen uspeh ali pa denar nazaj. Zdravniški lek za oči, ki ga vsi poznajo, z vrstnim učinkom, zraven pa še na tisoče zahvalnih pism na ogled.

Bujne, lepe prsi
dobite ob rabi med.

Dr. A. Rixa kreme za prsi oblastveno preiskano, gar. neškodljivo za vsako starost, **zanesljiv uspeh**. Rabi se zunanje. Edina krema za prsi, ki jo vsled čudovitega učinka prodajajo lekarnarji, dvorne parfumerije itd. Poizkusna pušica K 3, velika pušica, zadostna za uspeh K 8. Razpošiljanje strogo diskretno. 845

Kos. dr. A. Rix, laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17 E.
Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Klatem jelene“, drogeriji Kano in „Adrija“.

Nad 50 let obstoječa

parna barvarija in kemično snaženje oblek

apretura sukna

Ljubljana, Anton Boc **Glince,**
Selenburgova ul. 6. Burska ulica 46.
se priporoča. Najnižje cene.

Postrežba vestna in točna.

Posebno letos je veliko lažje na dobrem poljedelskem orodju, da se delo z lahkoto ter hitro opravi, vsled tega naj vsak

KOSE
nareči le pri

F. P. ŠKRABAR v Višnji gori

kateri že več let razpošilja priznано najboljšo, garantirano dobro turške kose v dolgosti 56 61 67, 72 78 in 84 cm 926

po K 190 K 230

Pri naročitvi 10 komadov skupaj, poštnine prosto vsako postajo. Preprodajali dobe prim. popust.

PRVA KRANJSKA MEDICINALNA DROGERIJA

parfumerija, fotografična manufaktura itd.

Oblastveno koncesionirana prodaja strupov.
Ustanovljena leta 1897.

Anton Kanc
Ljubljana, Zidovska ulica 1.
Ceniki na razpolago.

ALFONZ BREZNIK učitelj Glas. Matice in edini zapriseženi strokovnjak c. k. dež. sodišča.

Ljubljana, Kongresni trg 15.
(Nasproti nunske cerkve.)

Največja in najposobnejša trdnja in izposojevalnica **klavirjev in harmonijev** na jugu Avstrije. — Velikanska zaloge vsega glasbenega orodja, strun in muzikalij.

Edini založnik dvornih in komornih tvoril: Bösendorfer, Höpfl & Heitzmann, Förster, Ehrbar, Gebrüder Stingl, Rud. Stelzhammer, Czapka, Laubinger & Gloss.

Hofmann in Hofberg (amerikanski harmoniji).

Široki od K 15.— naprej. Najbogatejša izbira v vseh modernih slogih in lesnih barvah. Oglejte si klavirje z angleško ponavljajočo mehaniko. 10 letna postavna obvezna garancija. Najzanimajša najnižja. Zamena najugodnejša. Uglajevanje ter popravila strokovno in cenovno. Ker imam zgoraj navedene prve fabrikate izključno le jaz za Kranjsko v zalogi, svarim pred nakupom falsifikatov in navideznega „pofejna“ pri kričalcih, ki se drznejo govoriti o „dobrem blagu“, dasi nimajo ni jednega pomembnega fabrikata v zalogi.

Razglas.

Z ozirom na pretečo nevarnost, da se zaneso k nam koke, opozarja podpisani mestni magistrat, da je cepljenje proti kozam najuspešnejše sredstvo zavarovanja proti tej bolezni, ter nujno vabi vse one, ki še niso bili cepljeni, in vse tiste, pri katerih je že poteklo 6 let po zadnjem cepljenju, da se sedaj dajo cepiti, oziroma nanovo cepiti proti kozam.

Javno, brezplačno cepljenje proti kozam pričelo se bode letos 12. aprila in vršilo vsak dan (izvzemši nedelje) do 30. aprila v Mestnem domu, in sicer opoldne in ob 3. uri popoldne.

K temu cepljenju naj starši privedejo tudi otroke, ki še niso cepljeni, in one šolske otroke, ki sedaj nimajo šole in se v šoli ne morejo cepiti.

Posebna vabila k cepljenju se letos ne bodo dostavljala.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 6. aprila 1915.

Stampilije

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Černe,
graver in izdelovatelj kavčkovih stampilij

Ljubljana, Selenburgova ulica 1.
Ceniki franko.

**: TONI :
JAGER**

Ljubljana,
Zidovska ulica št. 5.

Predtiskarija
najnovejših vzorcev
za vezene obleke
in bluže.

**Pekarija,
slaščičarna
in kavarna**

Jak. Zalaznik

Stari trg št. 21.
Filiale:
Glavni trg št. 6,
Kolodvorska ulica št. 6.

Jos. Rojina
modni atelije
: za gospode :
Ljubljana,
Franca Jožefa cesta 3.

**Vojaške in
uradniške
: uniforme :
po meri
v najkrajšem času.**

L. MIKUSCH

Ljubljana, Mestni trg 15
priporoča svojo veliko izber
dežnikov in solnčnikov.
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Vizitnice

v elegantni obliki priporoča
Narodna tiskarna.

Oblastveno konces. zasebna posredovalnica za
nakup in prodajo zemljišč in posestev

VALENTIN ACCETTO
zapriseženi sodni izvedenec

Ljubljana, Trnovski pristan 14.

Prodajalci ali kupci naj se obrnejo na zgoraj imenovano posredovalnico. Vse vrste posestev, vile in zemljišča na izbero.
— Tajnost zajamčena. —

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in podorne trdote daleč nadkriljujoči dobroti kakor tudi svoje priznane izvrstno apno.

Priporočila in izpričevala
raznih uradov in najslavitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Ivan Jax & sin
v Ljubljani, Dunajska cesta 15
priporoča svojo bogato zalogo

voznih koles. Šivalni stroji
za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za voženje v hiši.
Pisalni stroji „ADLER“,
Pletilni stroji vseh velikosti

C. kr. avstrijske državne železnice.

VOZNI RED

Izveleček z veljavnostjo od 1. septembra 1914.

Z veljavnostjo od 1. septembra 1914 bodo vozili do preklica v okraju tukajšnjega ravnateljstva spodaj navedeni vlaki po od 1. maja 1914 veljavnem poletnem voznem redu. Teh vlakov se lahko poslužujejo vsi civilni potniki brez pristilnega legitimiranja.

Civilni potniki, ki se peljejo v Pulj, morajo imeti legitimacijo od c. i. kr. poveljstva vojne luke v Pulju.

ODHOD iz Ljubljane glavnih kolodvor, samo osebni vlaki:

6-00 zjutraj v Kranj (Tržič), Jesenice, v Trbiž.

8-05 popoldne v Grosuplje (Kočevje), Trebnje (St. Janž), Novo mesto, (Straža-Toplice), Buznjaci.

11-30 popoldne v Kranj, Jesenice, Trbiž.

12-52 popoldne v Grosuplje, Trebnje, Novo mesto (Straža-Toplice), Buznjaci.

6-30 zvečer v Kranj, Tržič, Jesenice, Celovec čez Salzburg na Dunaj.

6-35 zvečer v Grosuplje (Kočevje), Trebnje, Novo mesto, Buznjaci.

PRIBOD v Ljubljano glavnih kolodvor, osebni vlaki:

7-35 popoldne iz Jesenic, Kranja (Tržiča).

8-56 popoldne iz Novega mesta, Trebnje (St. Janža), Grosuplje (Kočevja).

11-16 popoldne iz Trbiža, Jesenic, Kranja

2-35 popoldne iz Buznjac, Novega mesta (Straža-Toplice), Trebnje, Grosuplje

3-20 ponoči iz Trbiža, Jesenic, Kranja, (Tržiča).

9-23 ponoči iz Novega mesta, Straže-Toplice, Trebnje (St. Janža), Grosuplje, (Kočevja).

Kamniška železnica.

ODHOD z državnega kolodvora v Kamnik z mešanimi vlaki

7-40 popoldne, 2-30 popoldne in ob 7-15 zvečer.

PRIBOD iz Kamnika v Ljubljano ob

6-42 zjutraj, 11-00 popoldne in ob 6-15 zvečer.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

THE VERA
American Shoe

za gospode in dame
so dospeli
iz Amerike.

Edina prodaja
čevljarica
J. Szantner
Ljubljana
Selenburgova ulica št. 4.

Made by
Rice & Hutchins
Boston, Mass. U.S.A.

POZOR! POZOR!
Radi selitve prodam krasno,
novo salonsko garnituro (les
mahagoni polirani) ter eno
damsko pisalno mizo v ore-
hovem lesu. 1003

Ogled od 2.—4. ure popoldne. —
Naslov v upravn. »Slov. Naroda«.

Sprejema zavarovanja človeškega živ-
ljenja po najraznovrstnejših kombina-
cijah pod tako ugodnimi pogoji, ko
nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na do-
živetje in smrt z manjšajočimi se
11 vplačili.

„SLAVIJA“

„... Vzajemno zavarovalna banka v Pragi. ...“
Rezervni fond K 60.780.726-18. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 129.935.304-25.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
Vas pojasnila daje:
čigar pisarne so v lasni ban-
čni hiši v Gosposki ulici šte. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Skode ceni takoj in najkulantneje.
Uziva najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja
proti vlomski tatvini pod zelo ugod-
nimi pogoji. — Zahtevajte prospekte.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica 8,000.000 kron.

2530

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fond okroglo 1,000.000 kron

Poslovalnica I. c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun, ki niso
podvržene moratoriju ter jih obrest. od dne vloge po čistih
Vloge proti dvomesečni odpovedi se obrestujejo po 5%.

4 1/2 % Kupuje in prodaja srečke, valute in vrednostne
papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

Lokal

s pripadajočim mehanizmom za
skladišče se odda s 1. avgu-
stom na Starem trgu šte. 8.
Vpraša se na Sv. Jakoba na-
brežju št. 13. 1109

STOCK
COGNAC
MEDIZINAL
parne destilacije
CAMIS & STOCK
Barkovlje
v uradno plombriranih
steklenicah.
Dobiva se povsod!

B. GÖTZL

LJUBLJANA, Mestni trg 19

prilporeča

krasne novosti spomladnih in letnih oblek in površnikov domačega izdelka

po izredno nizkih cenah.

Brez konkurence!

Solidna postrežba!

Najnižje cene!

Šelenburgova ulica št. 1 (nasproti Kazine).

Umetniške razglednice

izbrane reprodukcije prvih svetovnih umet-

nikov — nad 2000 najlepših vzorcev — se dobé

na drobno in debelo v prvi in edini specialni trgovini razglednic
in pisemskega papirja

MARIJA TIČAR,
LJUBLJANA.

Sv. Petra cesta št. 26. (nasproti hotela Tratnik).

Motorno kolo

znamke Puch z 3 HP, ki brezhibno
deluje, je naprodaj za 260 K.

Na ogled pri tvrdki A. Gorec,
Marije Terezije cesta. 1013

Lasne kite

najfineje kakovosti po 5, 7, 9 in
12 kron — vse vrste lasne pod-
lage in mrežice — barva za lase
in brado „Neril“ po 2 in 4 K —
toaletne potrebščine — lasulje,
brade in druge potrebščine za
maskiranje, vse po zelo zmernih
cenah priporoča

Štefan Strmoli
brivec in lasničar

Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

(vogal Mestnega in Starega trga).

Postrežba točna in vestna.

Teodor Korn

(poprej Henrik Korn)

pokrivalce streh in klepar, vpeljalec

strelododov, ter instalater vodododov

Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.

Priporoča se sl. občinstvu za izvrše-
vanje vsakršnih kleparskih del ter po-
krivanje z angleškimi, francoskimi in
tuzemskim škrliljem z

asbest-cementnim škrliljem (Eternit) patent Hartschek
z izbočno in ploščnato opeko, lesno-
cementno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in galanterijska kle-
parska dela v priznani solidni izvršitvi.

Hišna in kuhinjska oprava. Posteljena posoda.

Poprave točno in ceno.

Proračuni brezplačno in pošt. prosto.

Ivan Bizovičar

umetni in trgovski vrtnar

Ljubljana 839

Kolezijska ulica št. 16

priporoča svojo bogato opremljeno
vrtnarstvo ter okusno izdelane
vence, šopke in trakove.

izposojevanje

ob mrliških odrih

drevesne cvetlice.

kakor tudi najfi-
nejše dekoracijske

cvetlice za dvorane

in balkone.

Vsakovrstne sadike do

najzlahnejših cvetic in

zelenjavi. Sprejemam na-
ročila na deželo. Vsa na-
ročila se izvršujejo točno
in solidno.

Erzovjave: I. Bizovičar,

vrtnar, Ljubljana.

Samo

2

dneva
v tednu.

Velikanska množina novih

OSTANKOV

blaga za obleke in perilo!

Ostanki se prodajajo vsako sredo in soboto v prvem
nadstropju pri podjetju

„HERMES“ Bratov Vokač v Ljubljani, Šelenburgova ulica 5
(nasproti pošte). 979

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1914 K 740.000.000.—

Vlog „ 44.500.000.—

Rezervnega zaklada „ 1.330.000.—

4 1/2 %

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

brez odbitka. Hranilnica je **pupillarno varna** in

stoji pod kotrolo **c. kr. deželne vlade.**

Hranilnica posoja na zemljišča in poslopja proti 5 1/2 % obrestim in najmanj 1/4 % amortizacije. Za varčevanje ima vpeljane lične

domače hranilnike.